

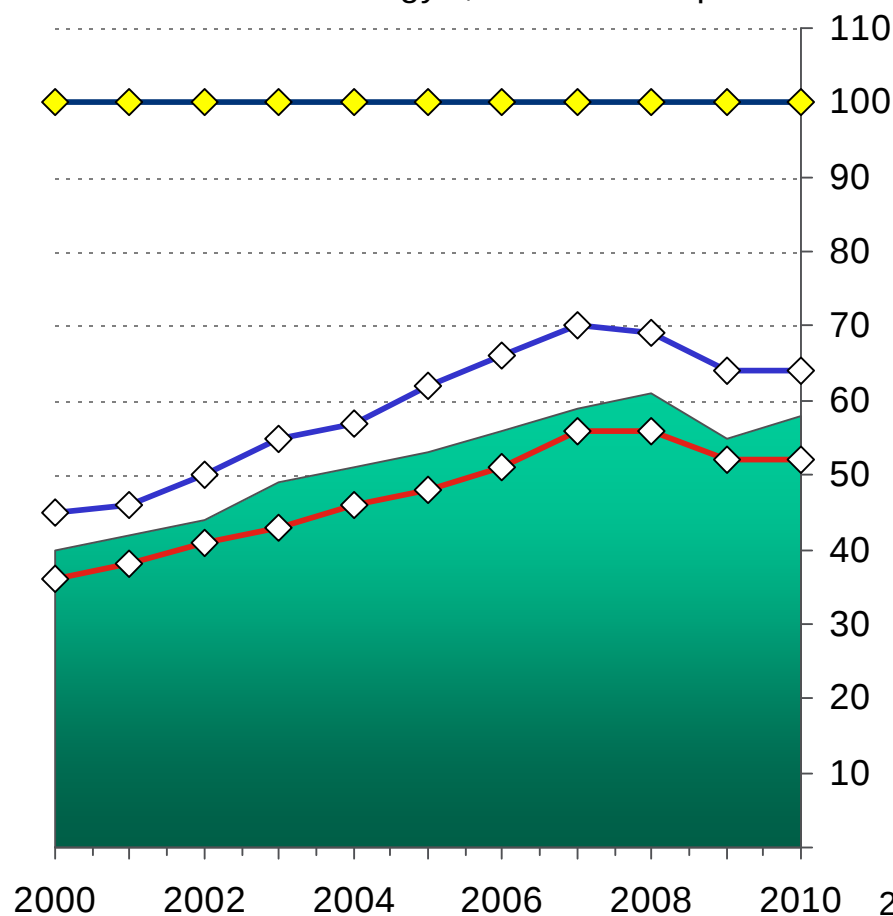
“Baltijos šalių ekonomikos perspektyvos”
leidinio pristatymas

KĄ 2012 M. ŽADA BALTIJOS VALSTYBĖMS?

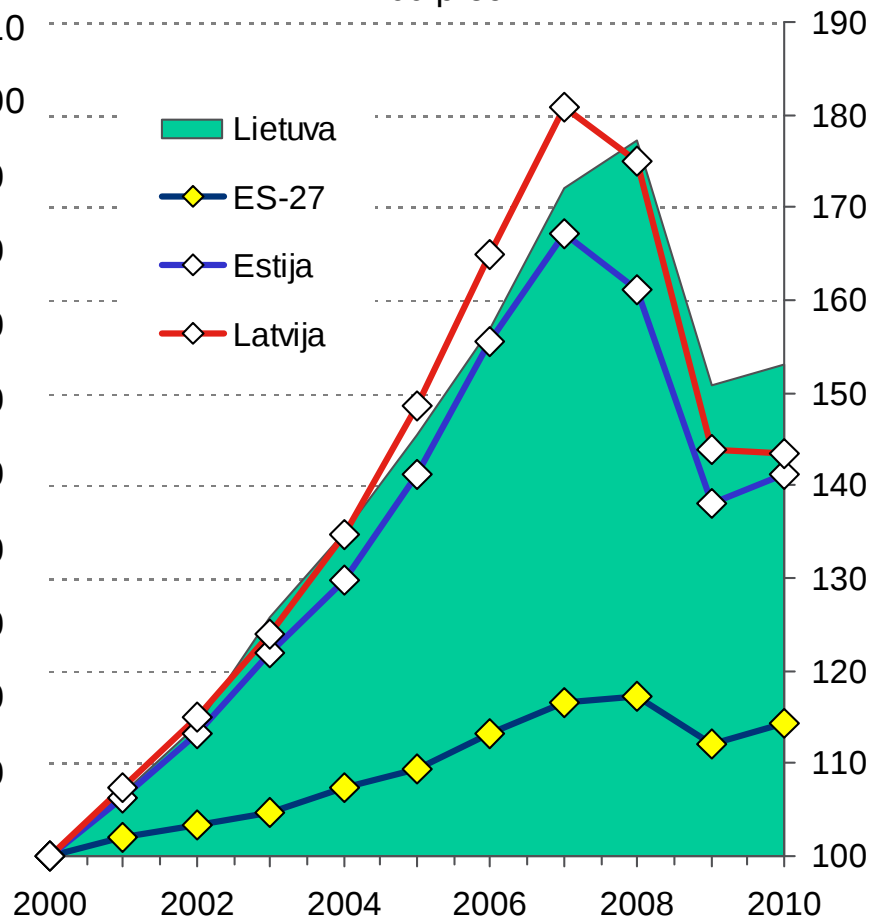
Prof. Rimantas Rudzkis
2011 m. lapkričio 22 d.

Per praėjusį dešimtmetį Lietuvos ekonomikos lygis pakilo daugiau nei kaimynių

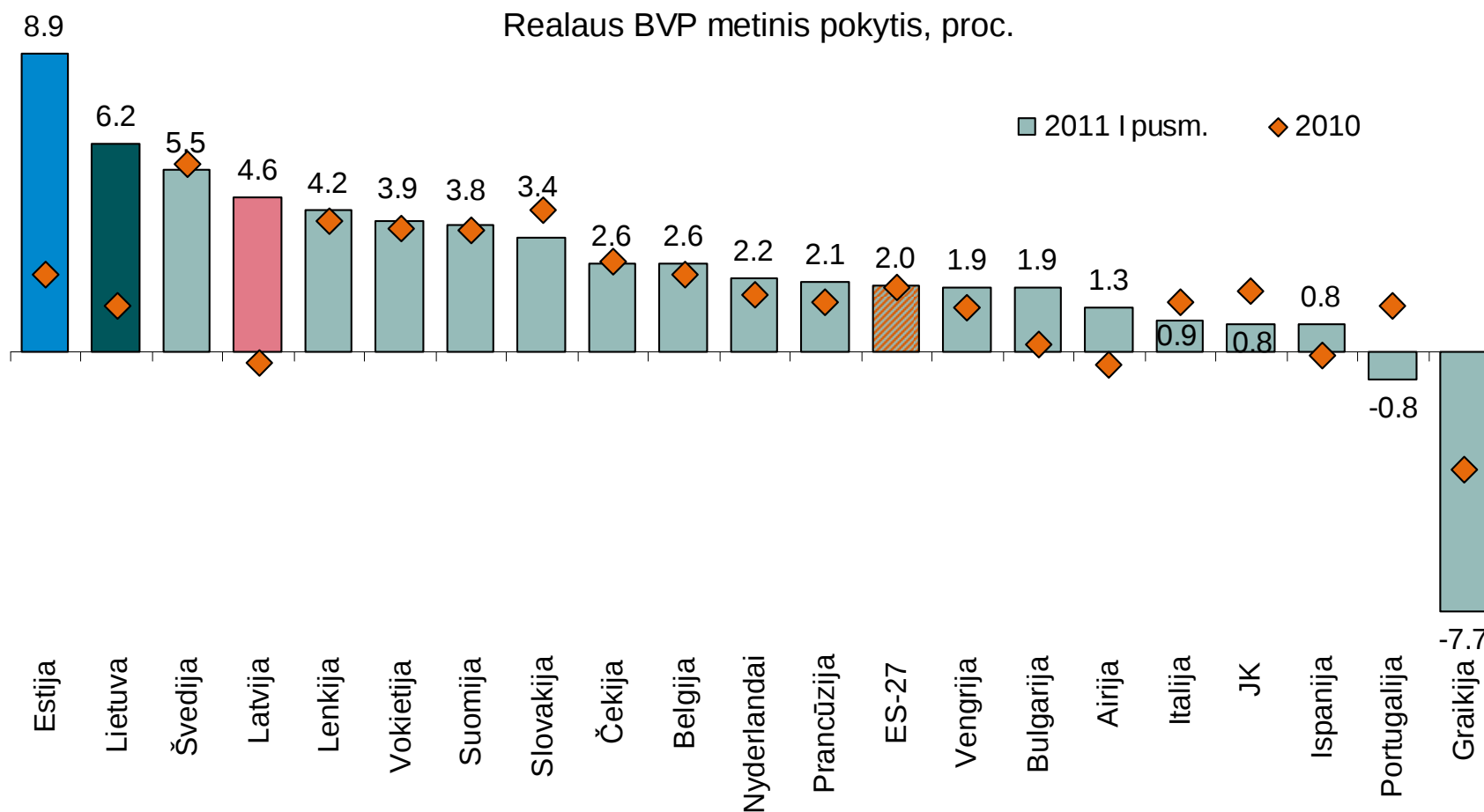
BVP perkamosios galios standartais, tenkantis vienam gyv., ES-27 = 100 proc.

BVP palyginamosiomis kainomis, 2000 m. = 100 proc.

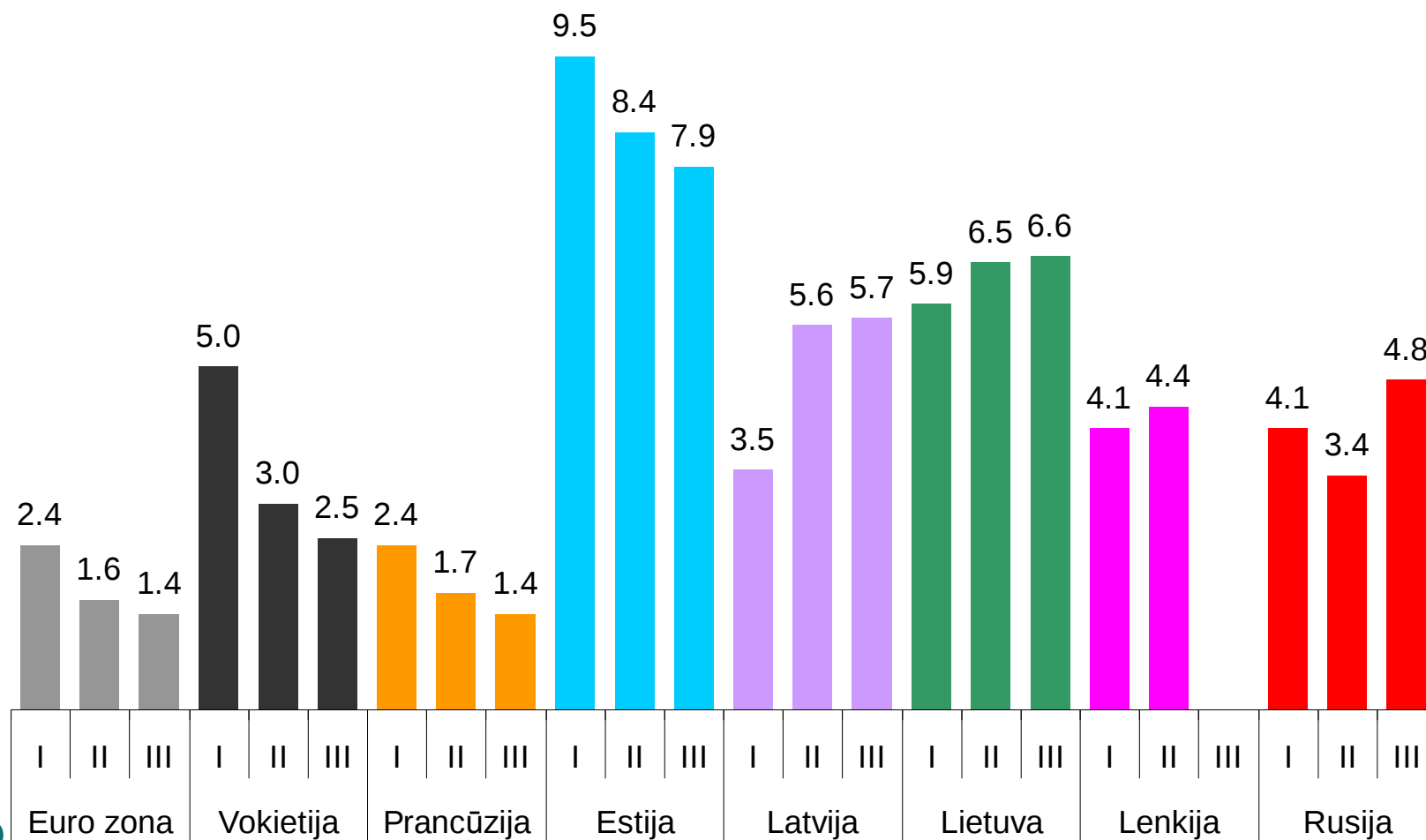

Baltijos šalys ir vėl ES lyderės pagal ūkio plėtros skalę

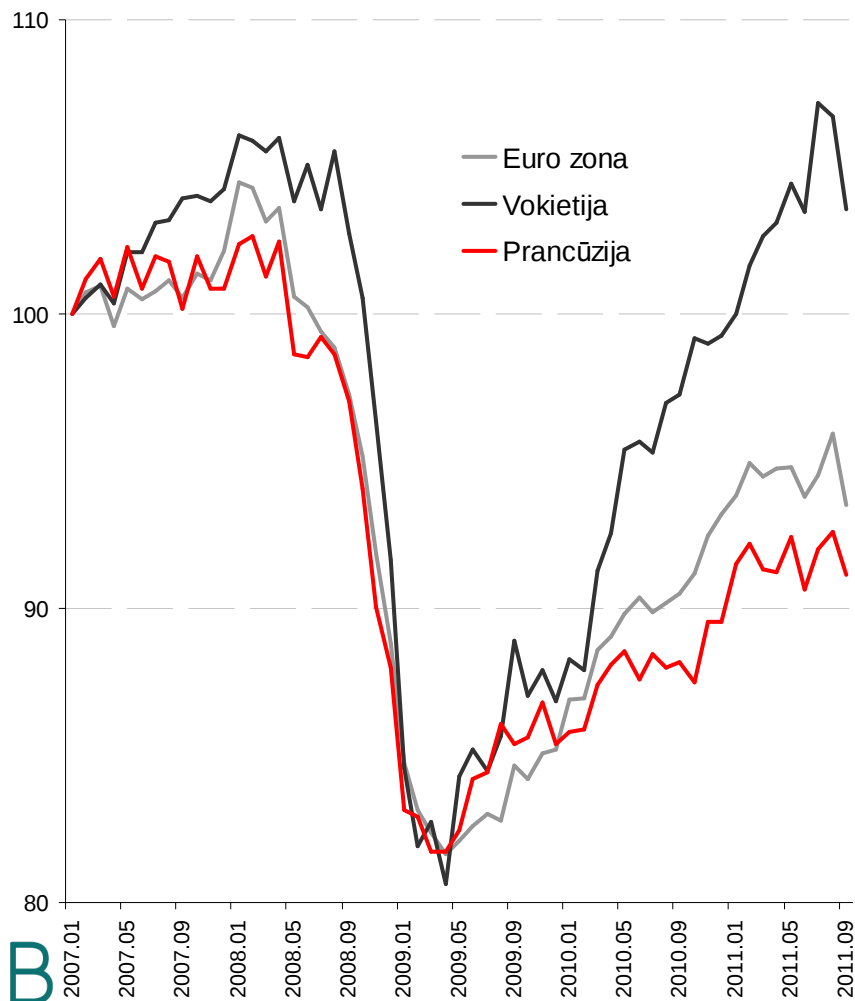
ES senbuvių parakas senka

Metinis realaus BVP augimas 2011 m., proc.

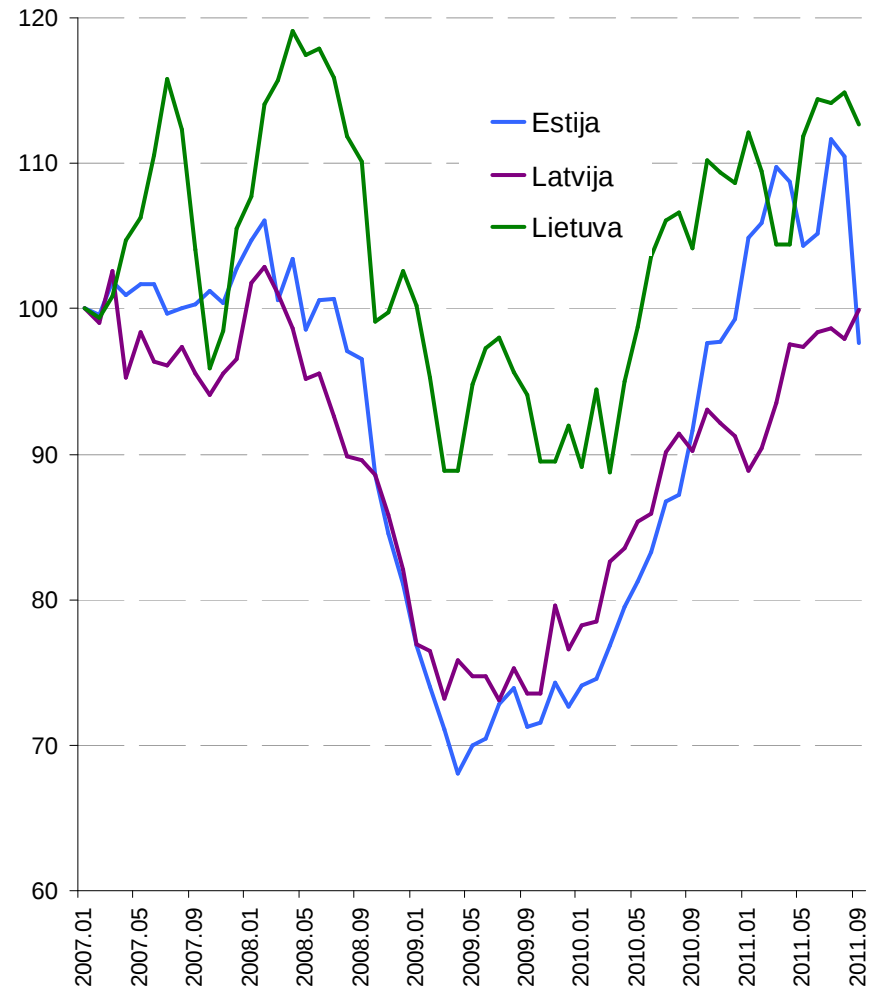

Pramonės indeksai keičia kryptį?

Apdirbamosios pramonės gamybos indeksas, 2007.01=100

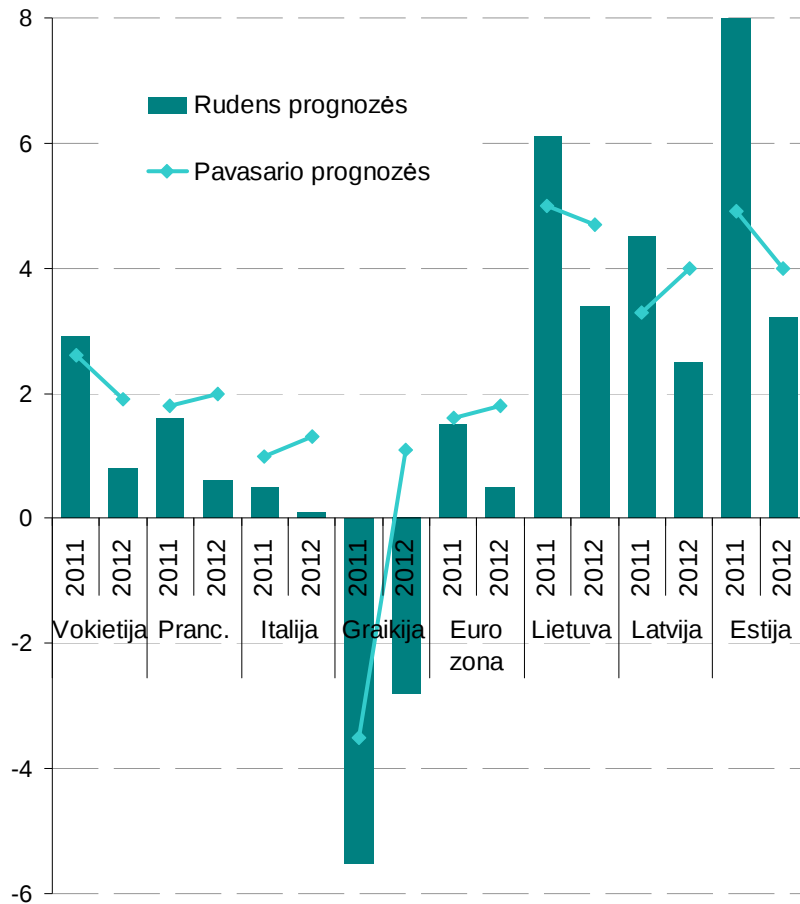

Apdirbamosios pramonės gamybos indeksas, 2007.01=100

Prasidėjo prognozių mažinimo ciklas

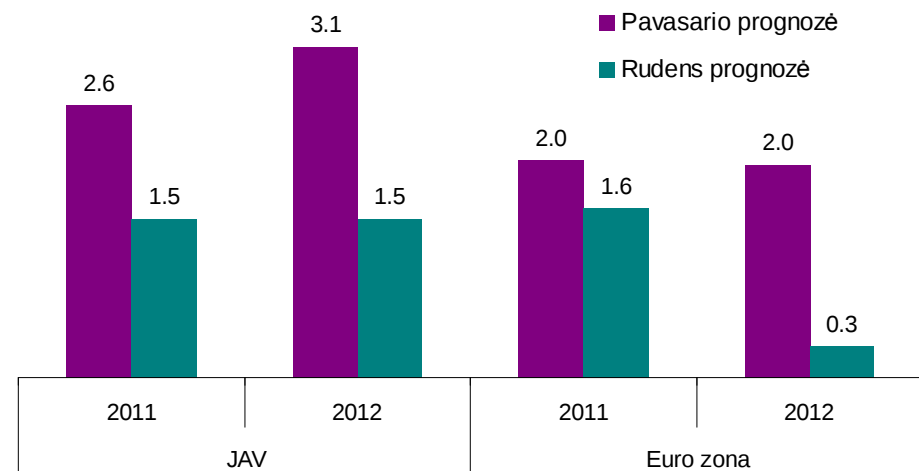
Europos komisijos BVP augimo prognozės, %

Pasaulio banko BVP augimo prognozės

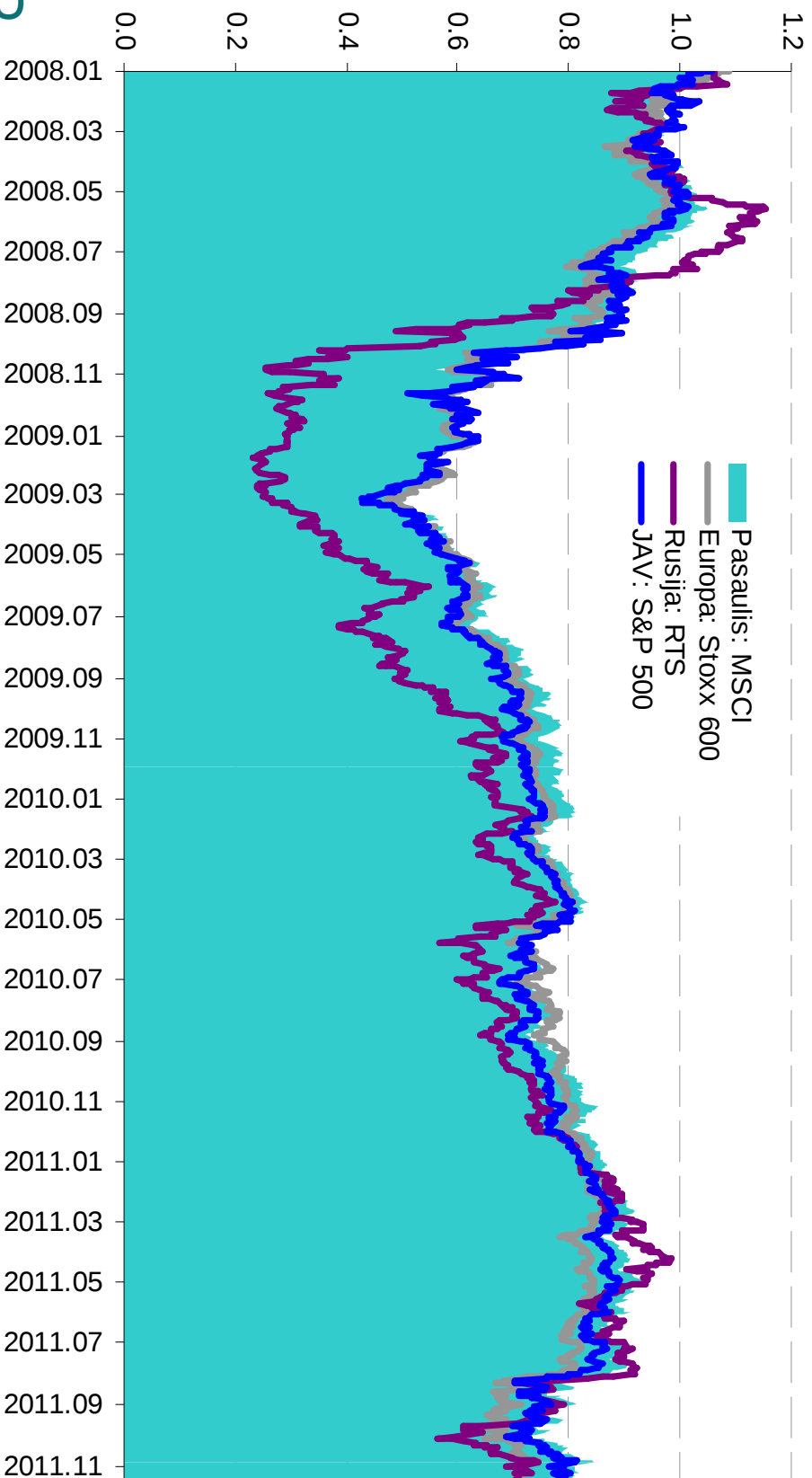
	2009	2010	2011p	2012p	2013p
Išsivysčiusios valstybės	-3.4	2.7	2.2	2.7	2.6
Euro zona	-4.1	1.7	1.7	1.8	1.9
JAV	-2.6	2.8	2.6	2.9	2.7
Besivystančios valstybės	1.9	7.3	6.3	6.2	6.3
Kinija	9.1	10.3	9.3	8.7	8.8
Rusija	-7.8	4.0	4.4	4.0	4.1
Indija	9.1	8.8	8.0	8.4	8.5

EBPO BVP augimo prognozės, %

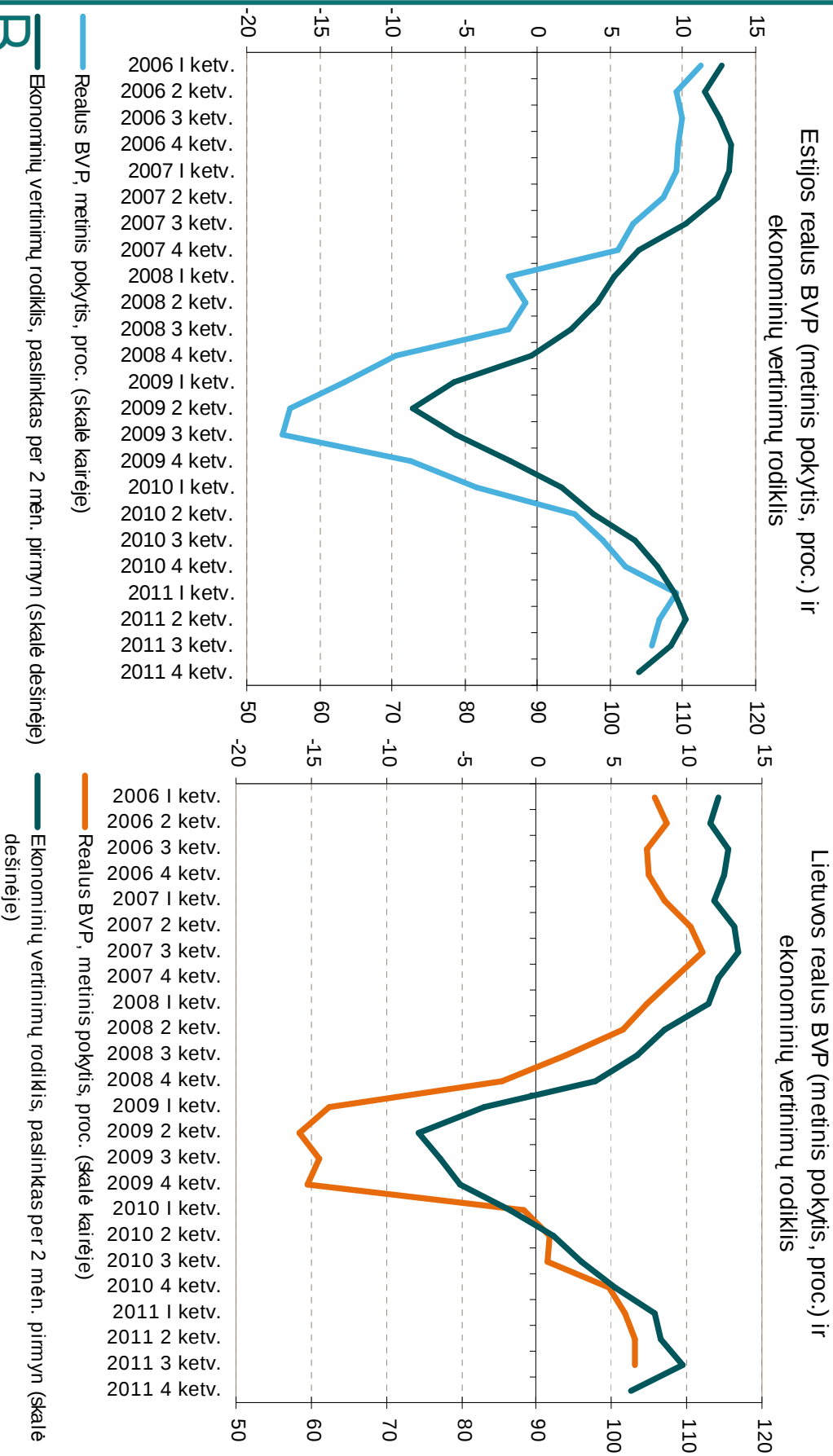

Akcijų biržose dideli svyravimai

Akcijų biržų indeksai (2008.01 = 1)

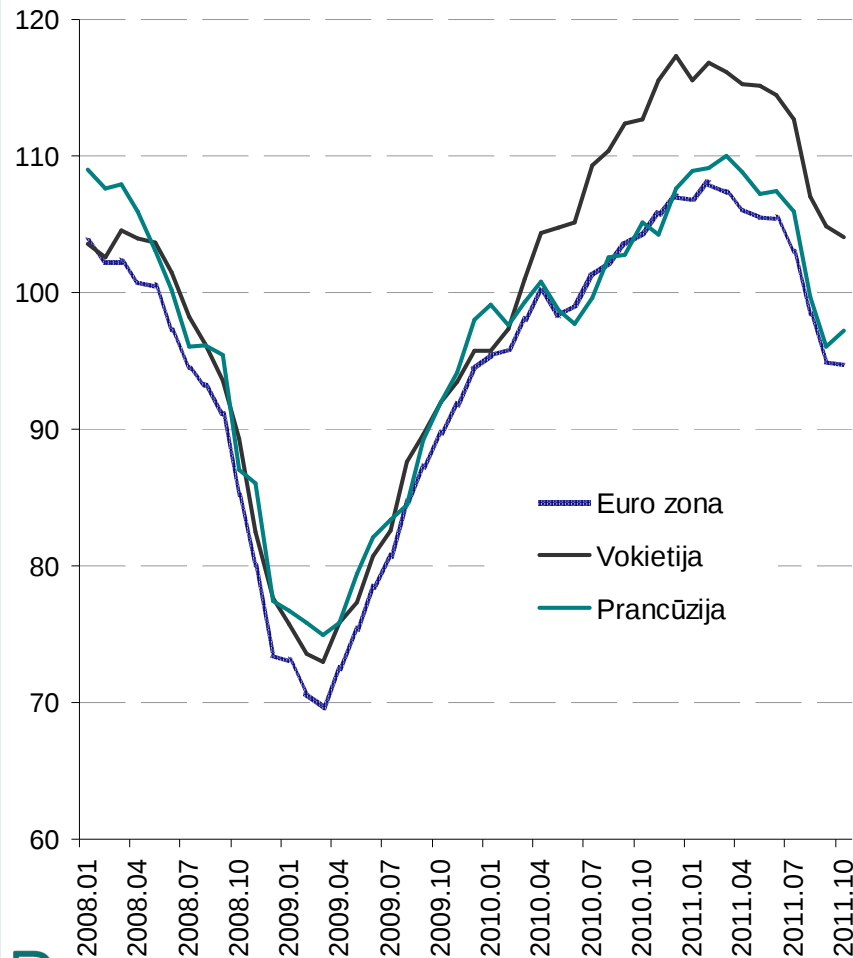

Lūkesčių rodikliai – bazė trumpalaikėms prognozėms

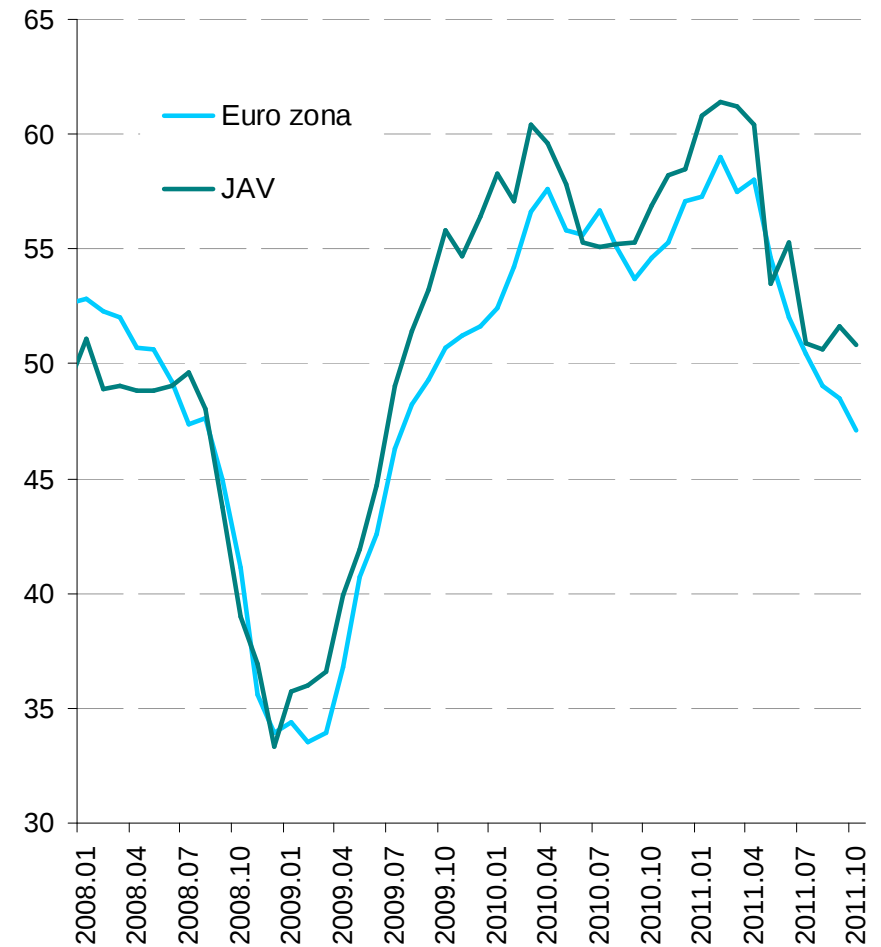

Lūkesčiai akivaizdžiai blogėja (1)

Europos Komisijos ekonominių vertinimų rodiklis

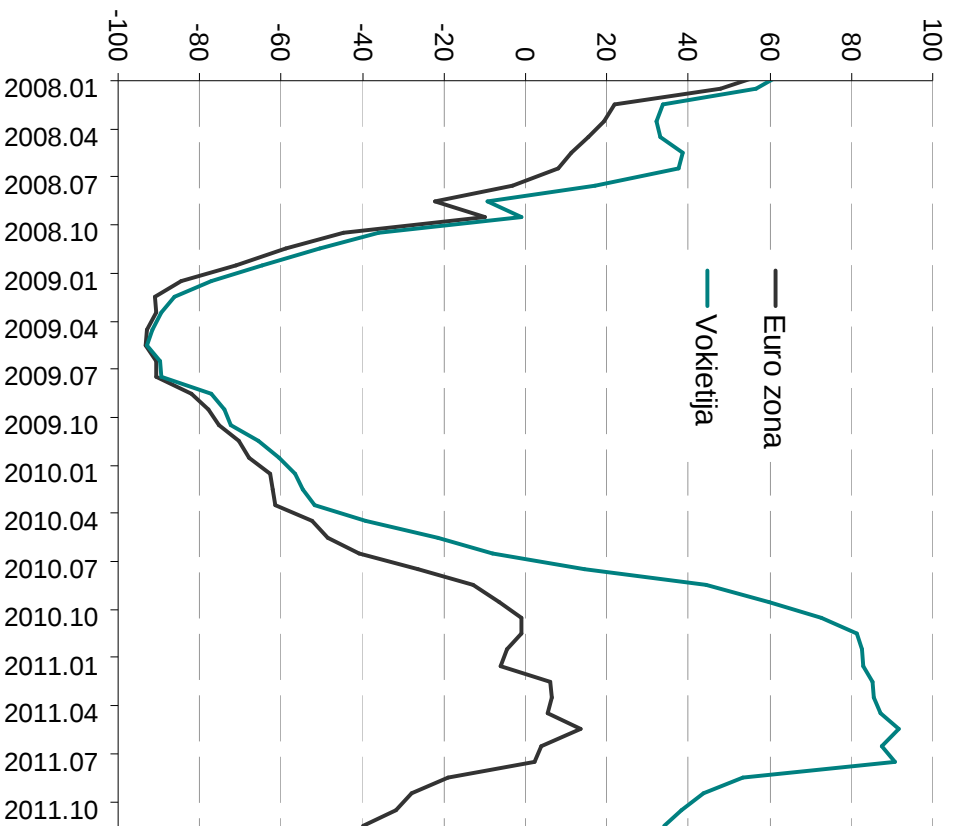

Pramonės sektoriaus pirkimo vadybininkų indeksas

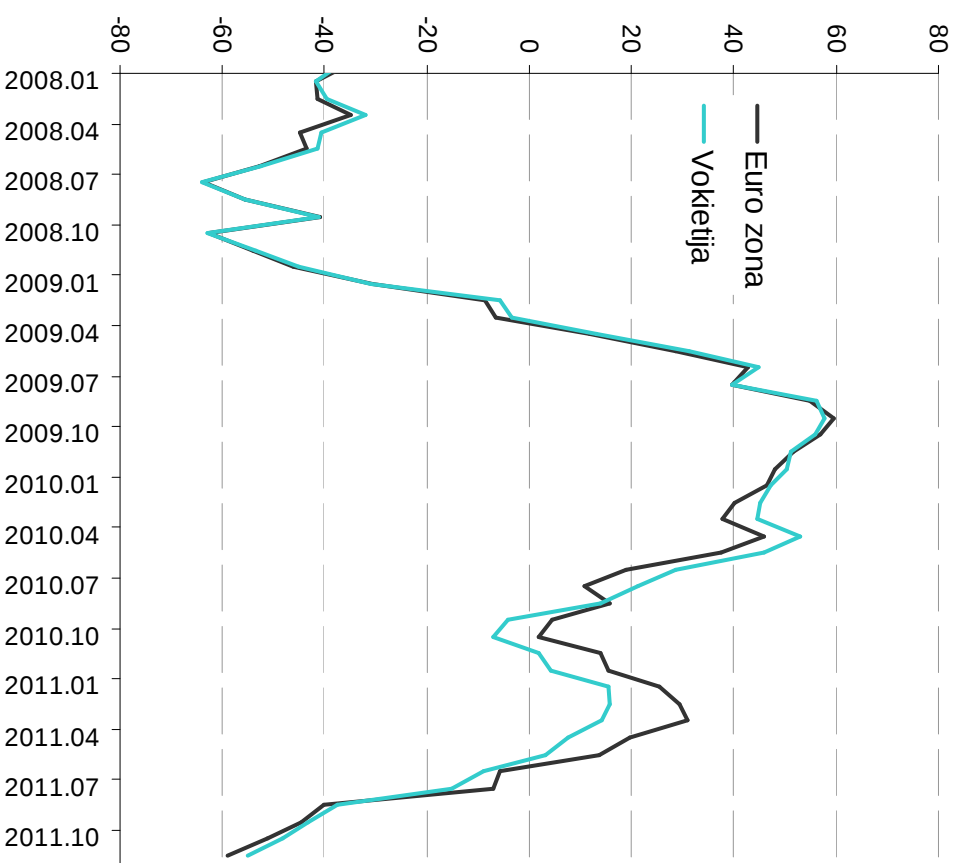

Lūkesčiai akivaizdžiai blogėja (2)

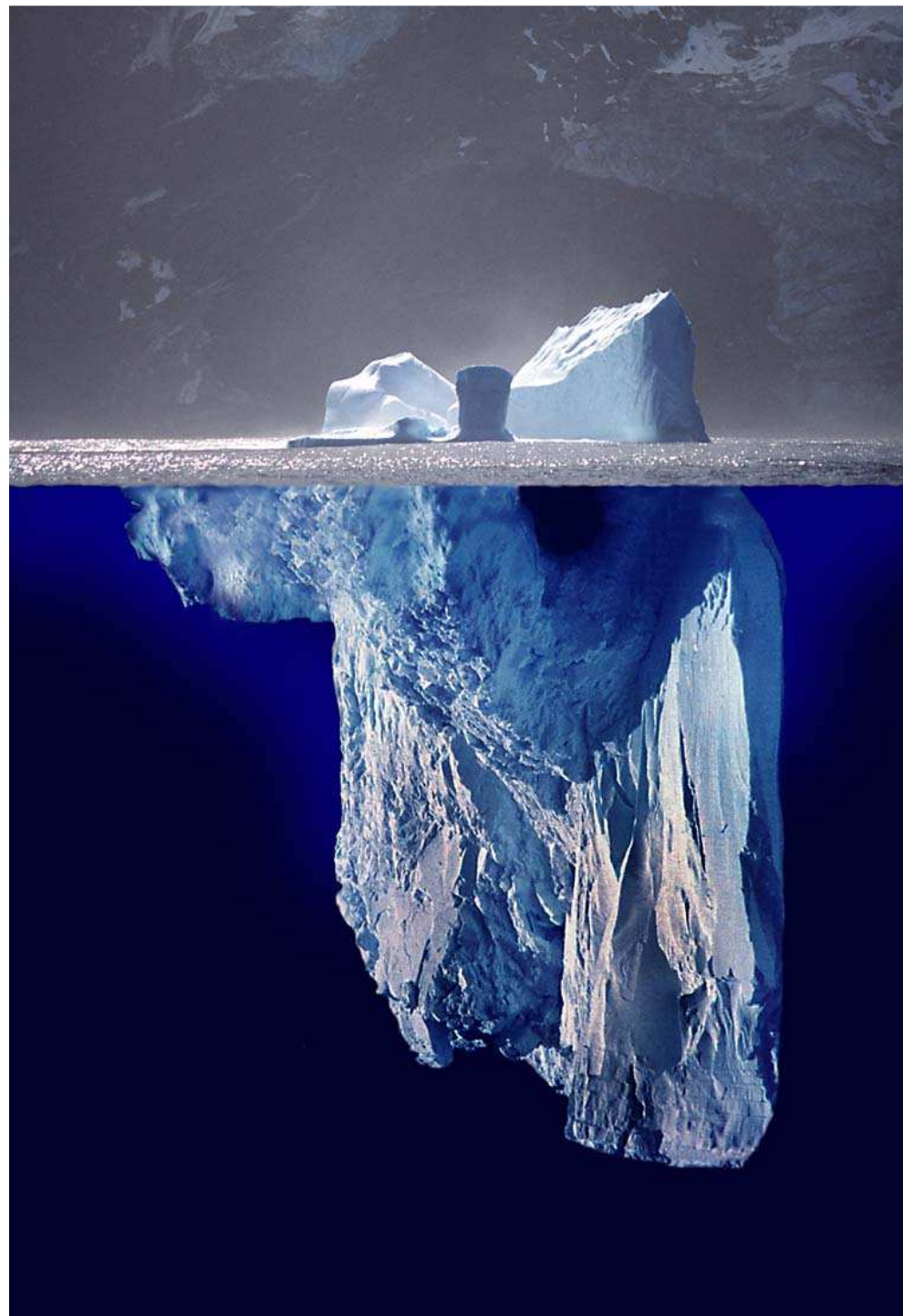
ZEW indeksas, dabartinės padėties vertinimas

Lūkesčių indeksas

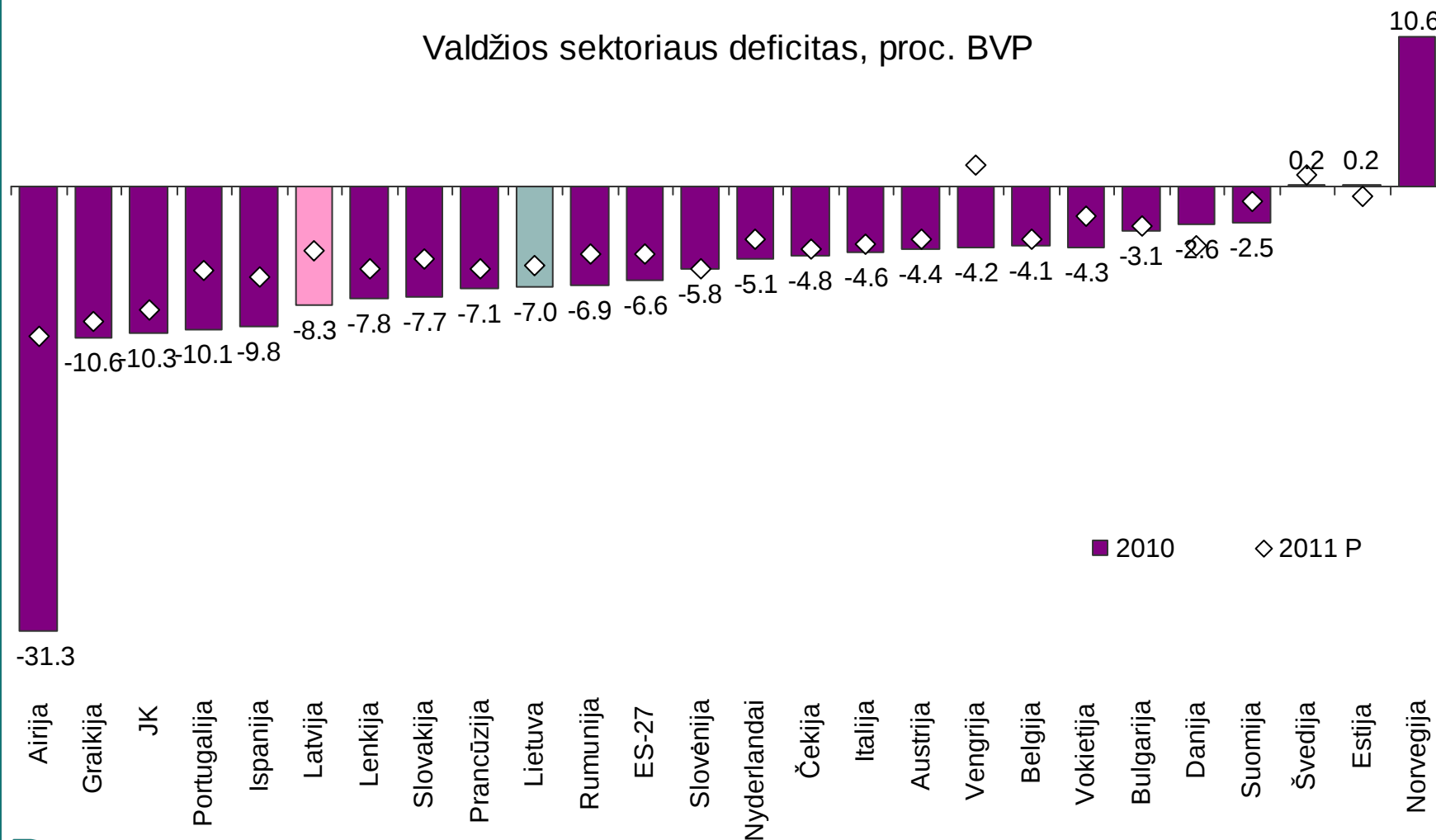

Kur
pesimizmo
šaltinis?

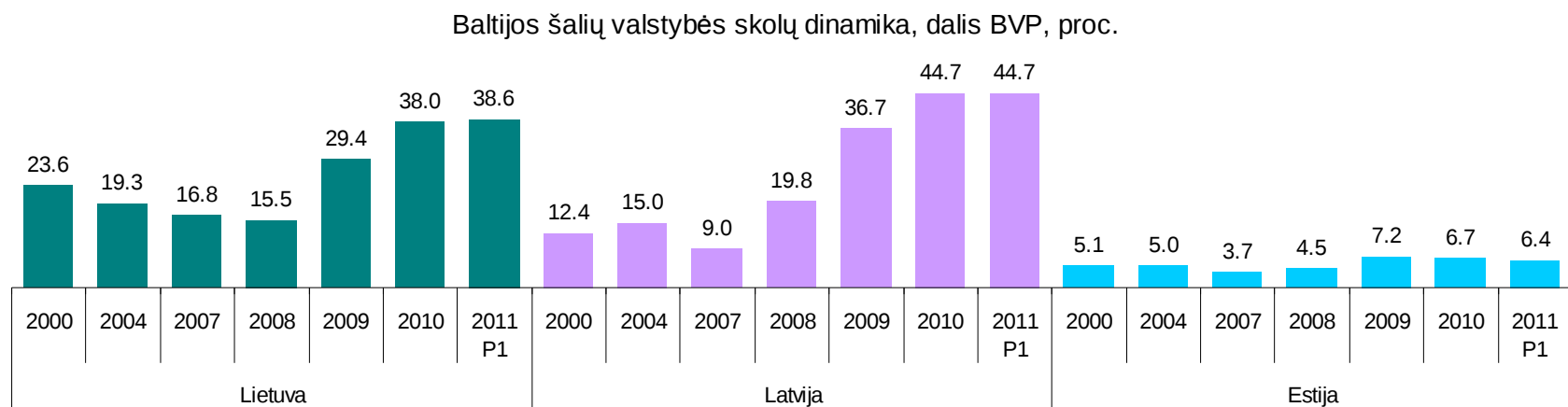
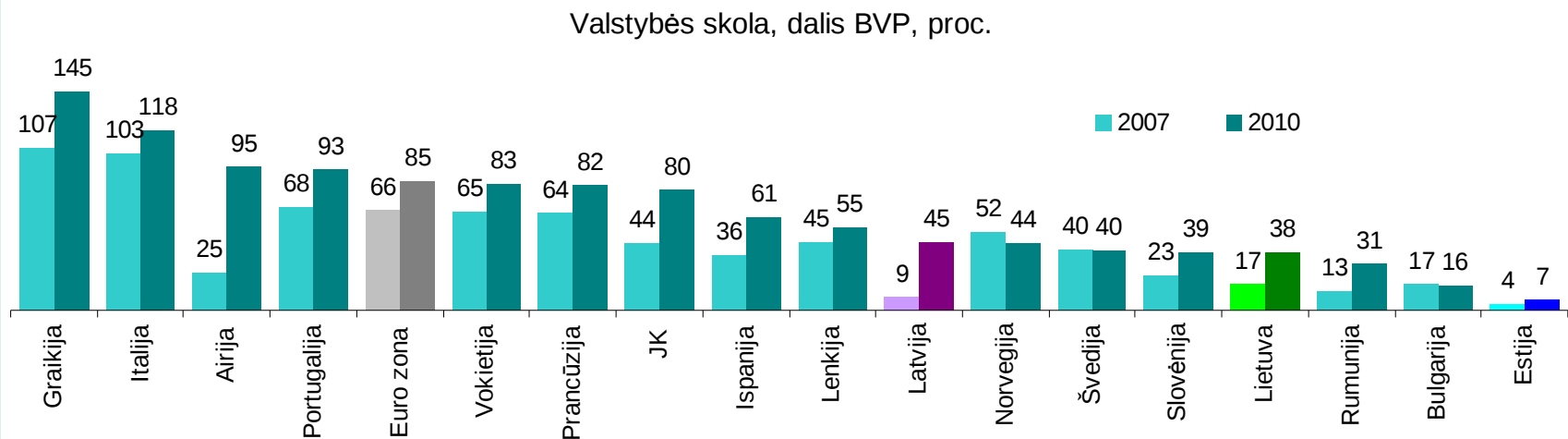
Pagal šalies fiskalinį deficitą Lietuva ir Latvija pernai buvo tarp ES vidutiniokų

Valdžios sektoriaus deficitas, proc. BVP

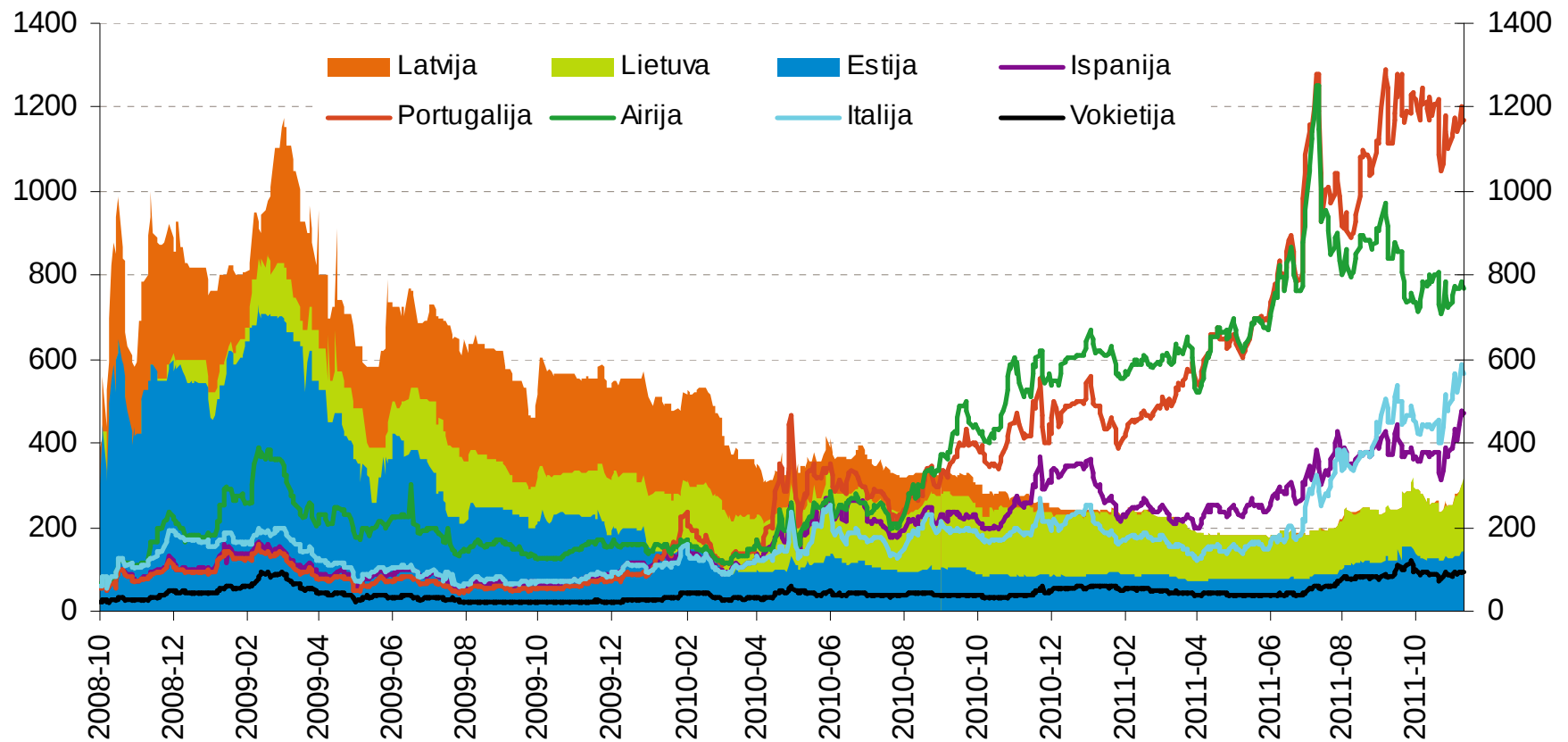
■ 2010 ◇ 2011 P

Per kelis metus daugumos ES valstybių skolos ženkliai išaugo

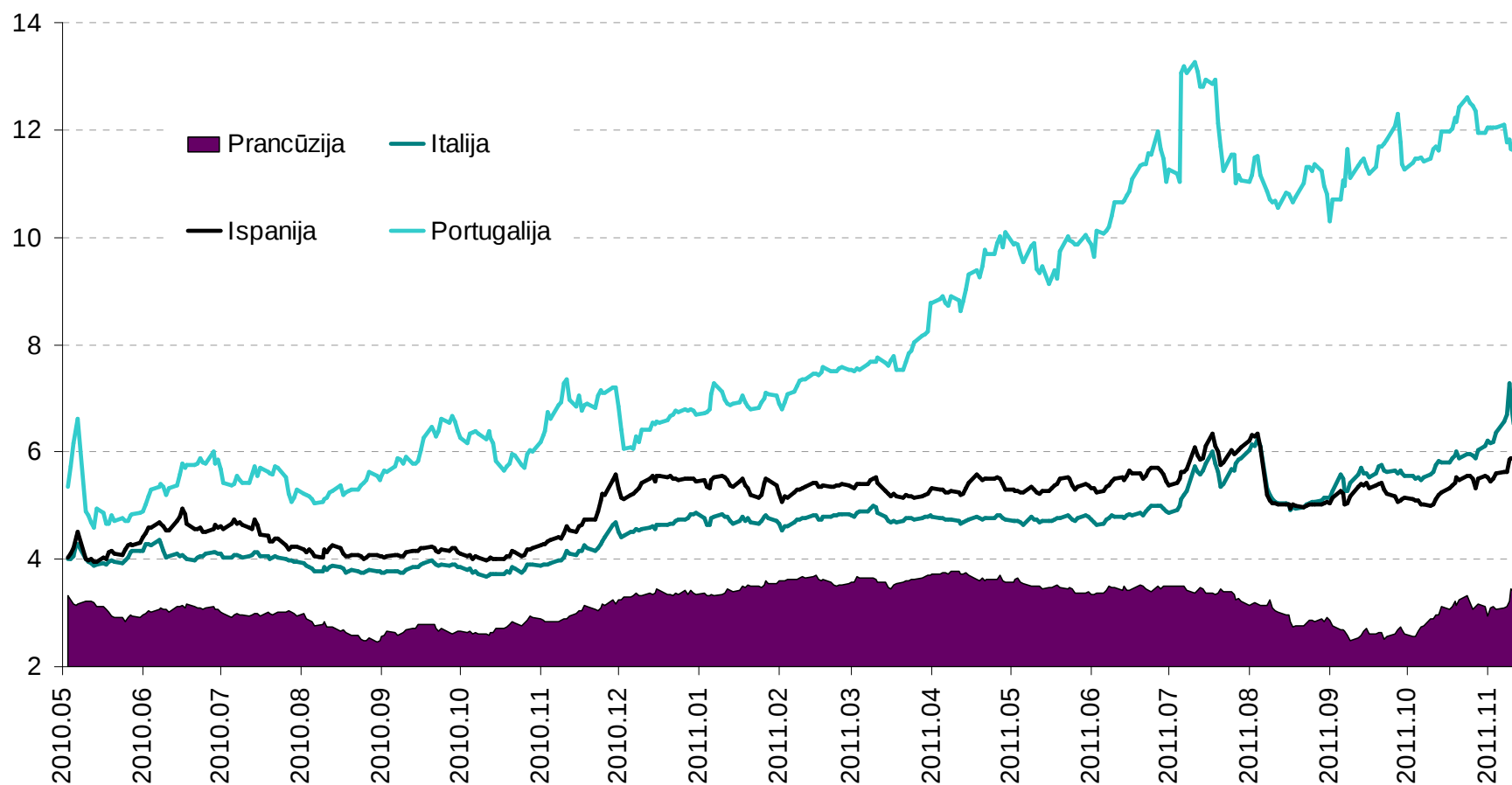
Finansų rinkos pradėjo abejoti ES šalių mokumu

Apsidraudimo nuo šalių nemokumo rizikos 5 m. sandorių kaina,
baziniai punktai

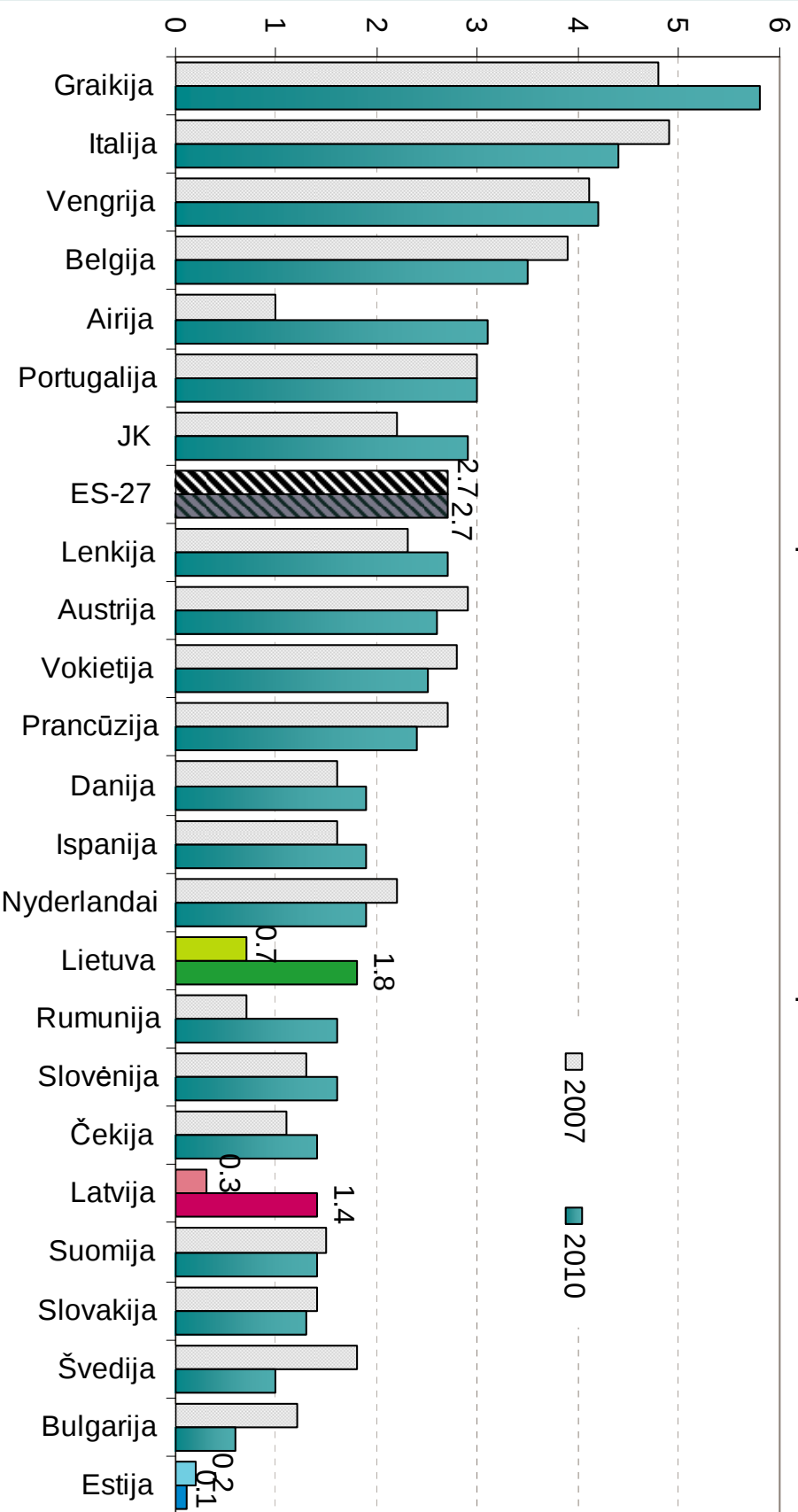
Kyla obligacijų pajamingumas

10 metų vyriausybės obligacijų pajamingumas (%)

Kai kurios šalys gali nepajėgti aptarnauti valstybės skolos

Skolos aptarnavimo kaštai, dalis BVP, proc.

Galimi skolos krizės sprendimų variantai – pasaulio ekonomika

- Ekspansinė pinigų politika

- Galimos QE datos
- Infliacija
- Pajamų perskirstymas

Didelė tikimybė

- Diržų veržimasis

- Griežta fiskalinė politika
- Defliacija
- Stagnacija/ recesija kelis metus
- Stiprus elektorato nepasitenkimas

- Skolų naštos pasidalinimas

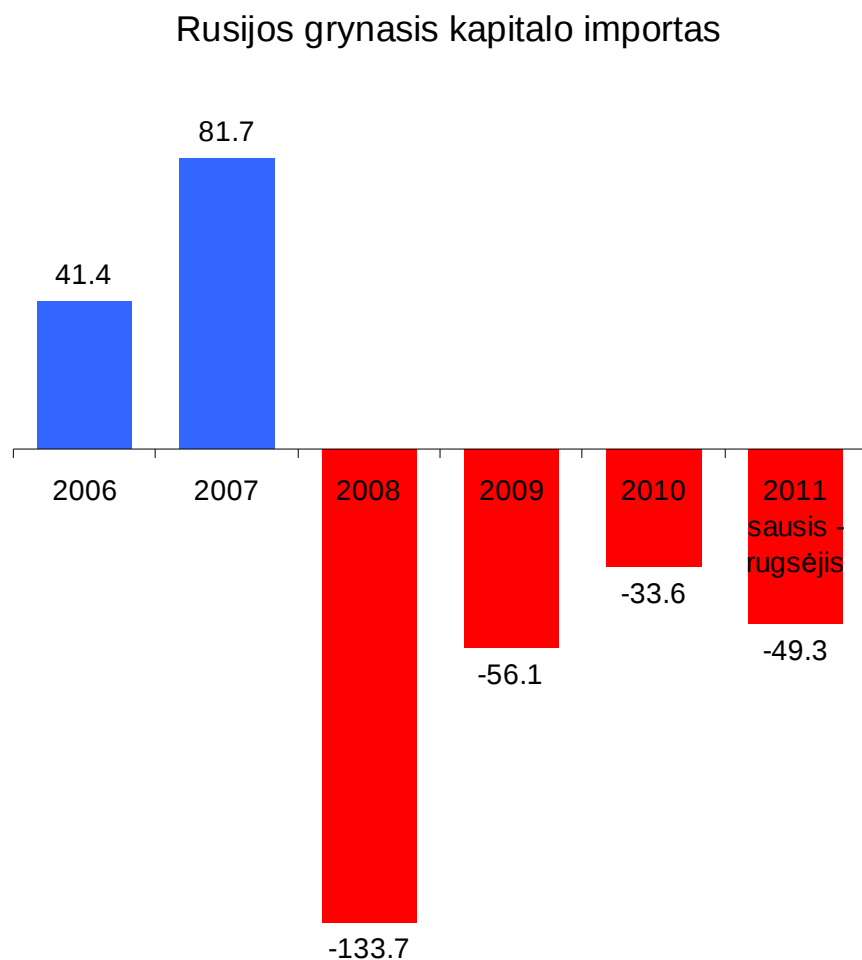
- Prisiėmimas visos euro-zonos skolų
- Recesija
- Defliacija
- Lėtas kilimas arba stagnacija

- Eurozonos griūtis

- Nėra politinio susitarimo
- Bėgimas iš EZ
- Pasiskelbiamas bankrotas
- Nacionalinių valiutų atkūrimas
- Konkurencin-gumo didinimas

Mažai tikėtina

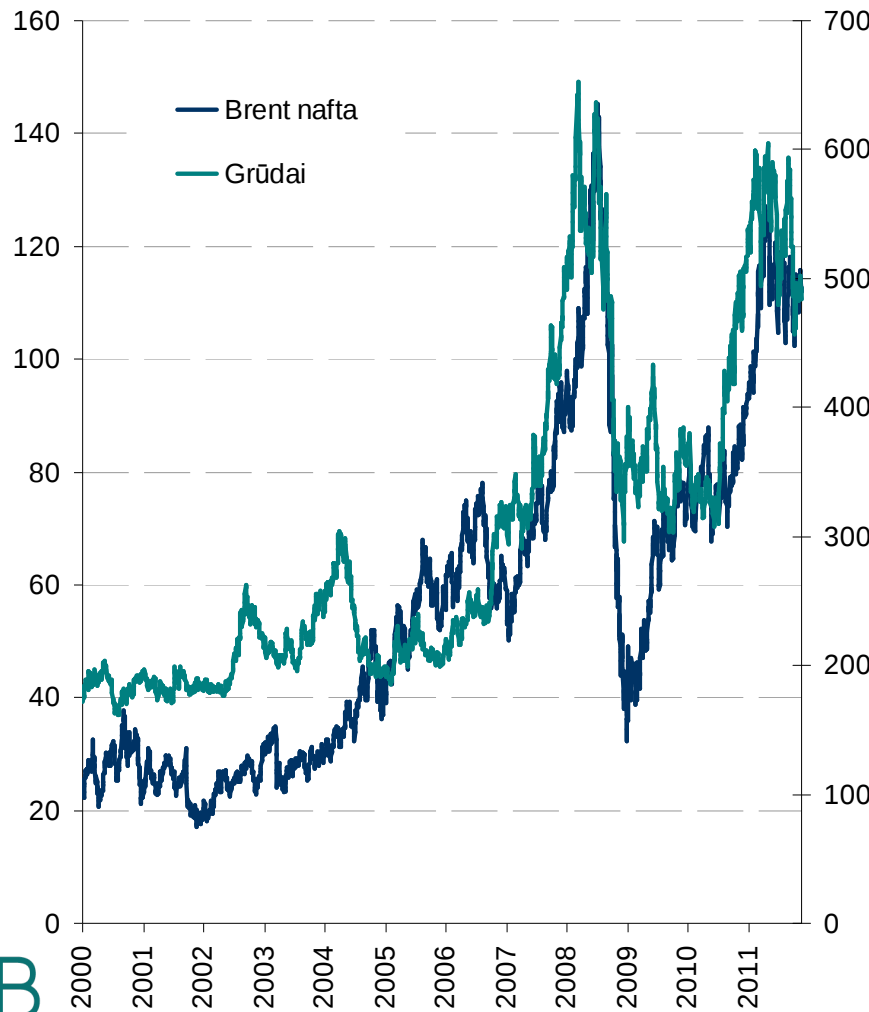
Rusijos ekonomika irgi netvirta – per devynis š.m. mėn. iš jos nutekėjo daugiau kapitalo nei per 2010 m.

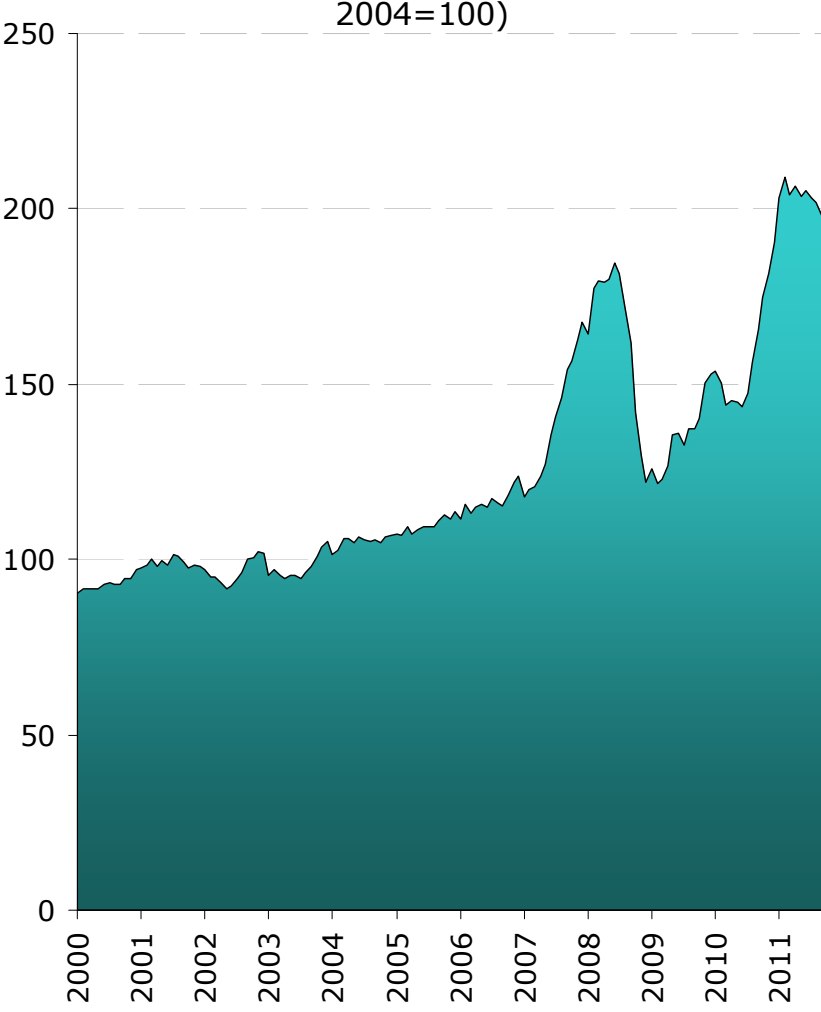
- Nepaisant solidaus, iš biudžeto stimuliuojamo ūkio augimo, užsienio ir vietiniai investuotojai šalies ateitimi nepasitiki. Kodėl?
 - Politiniai vienkartiniai veiksniai (rinkimai, reformos, palūkanų normos pokyčiai)
 - Investicinė aplinka
 - Asimetrinė migracija
 - Rusijos TUI į kitas šalis
- Kas būtų, jeigu naftos kaina nukristų iki 60 JAV dolerių už barelį?

Naftos kainos aukštos, bet nestabilios

Naftos ir grūdų kaina, JAV dol.

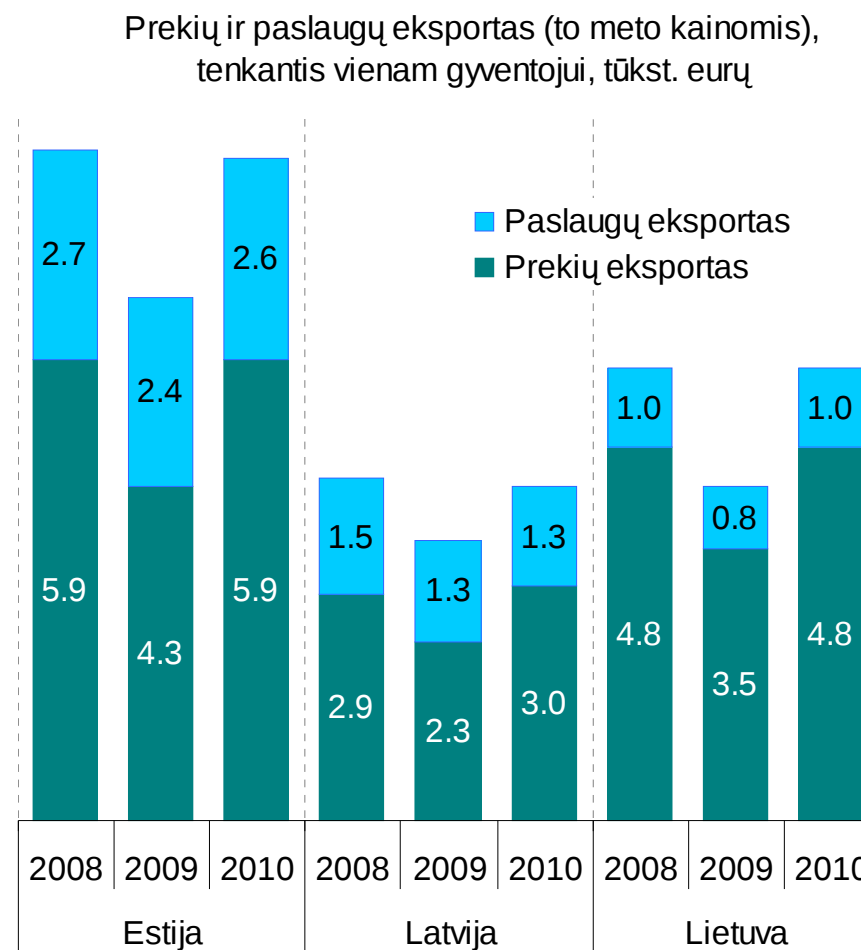
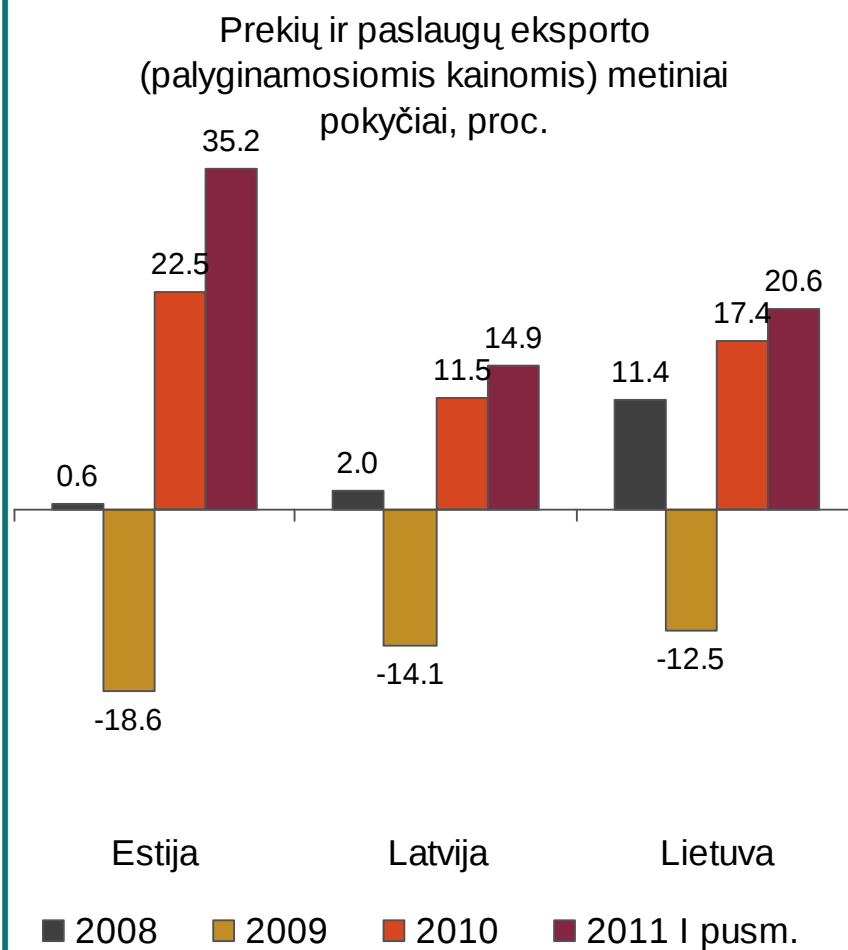
FAO maisto kainų indeksas (2002-2004=100)

Baltijos šalių ūkio tvarumo analizė

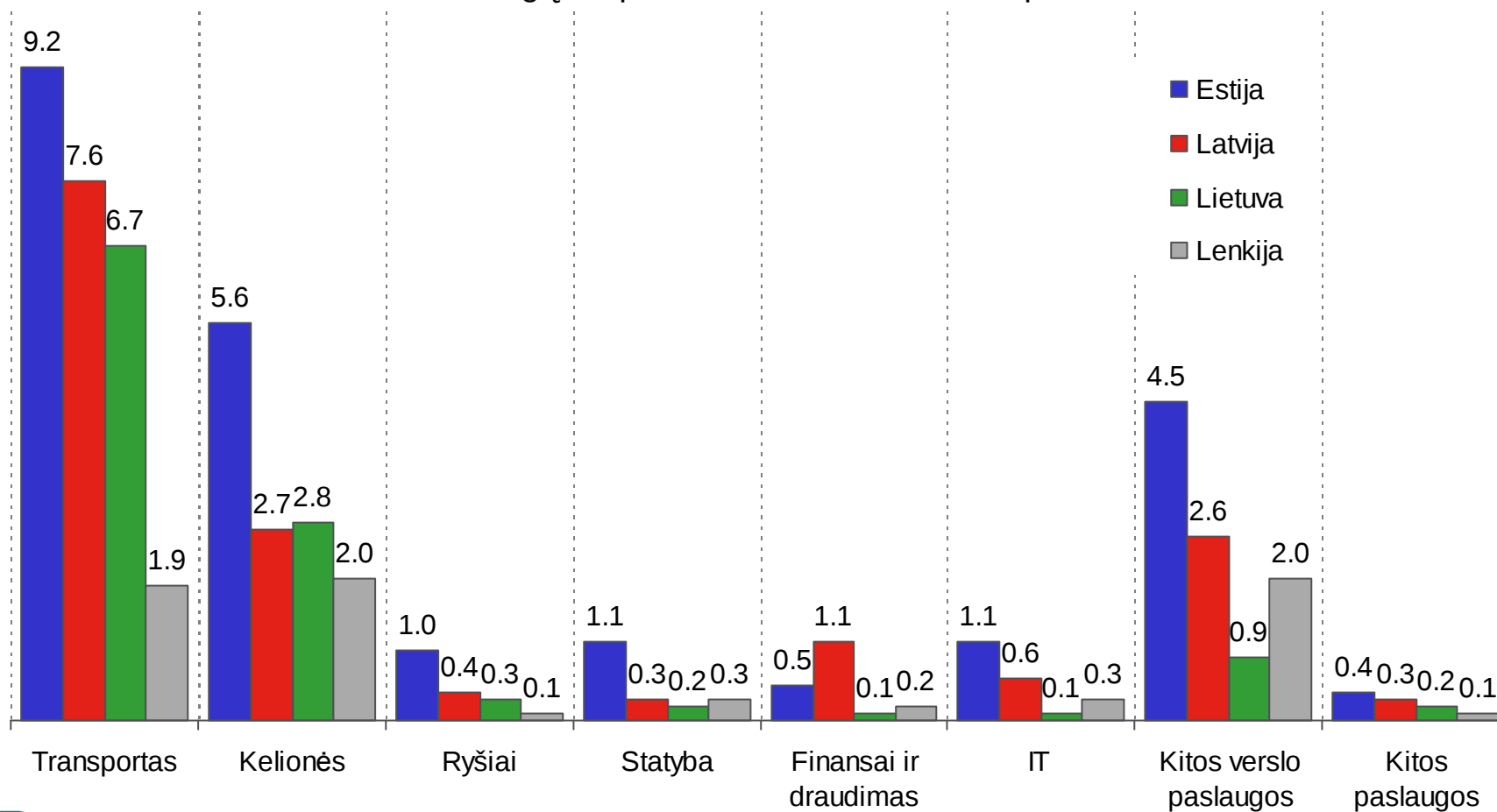

Pastaruoju metu Baltijos regione vyravo sparti eksporto plėtra

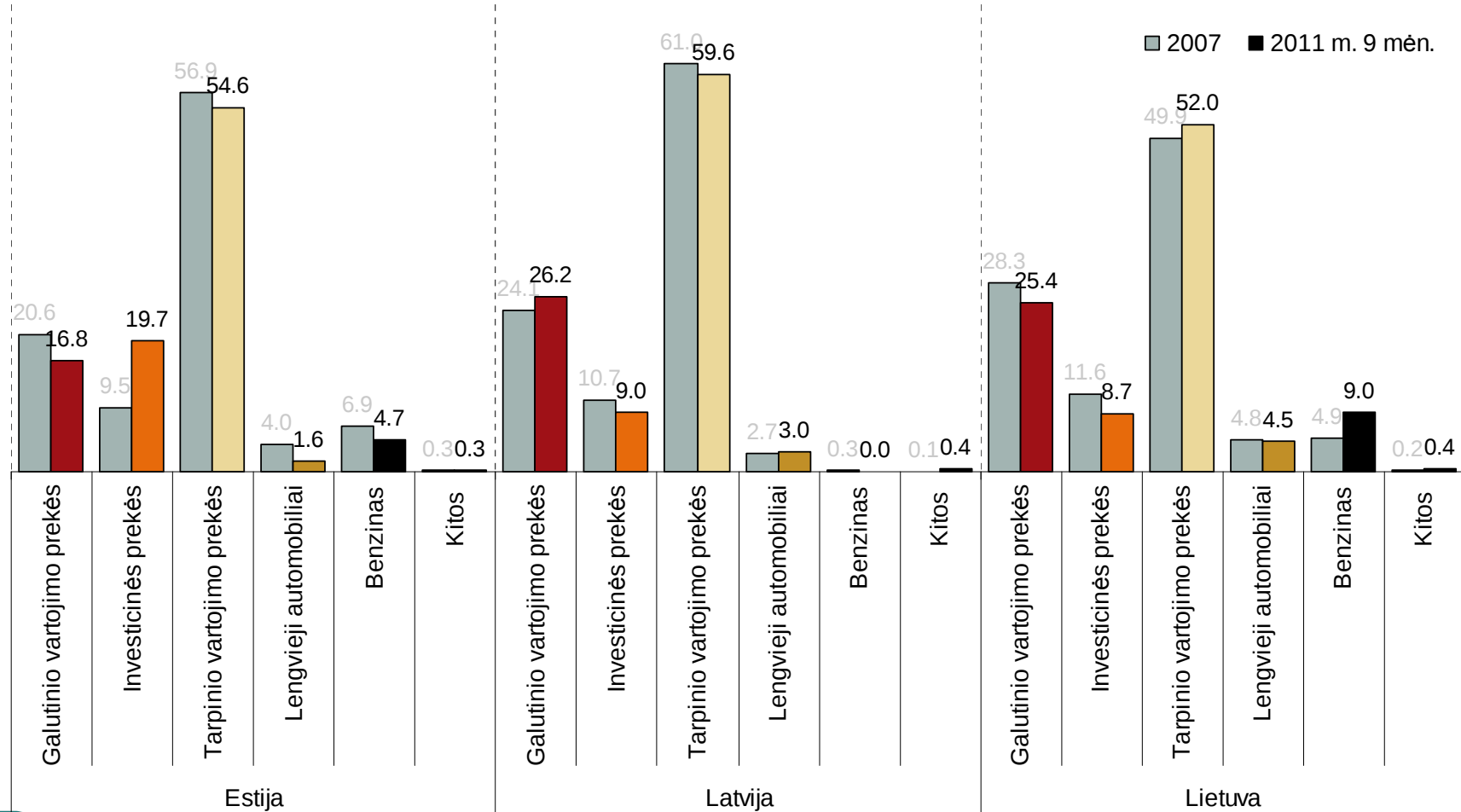
Tačiau Lietuvos paslaugų eksportas menkas

Paslaugų eksportas 2010 m., dalis BVP, proc.

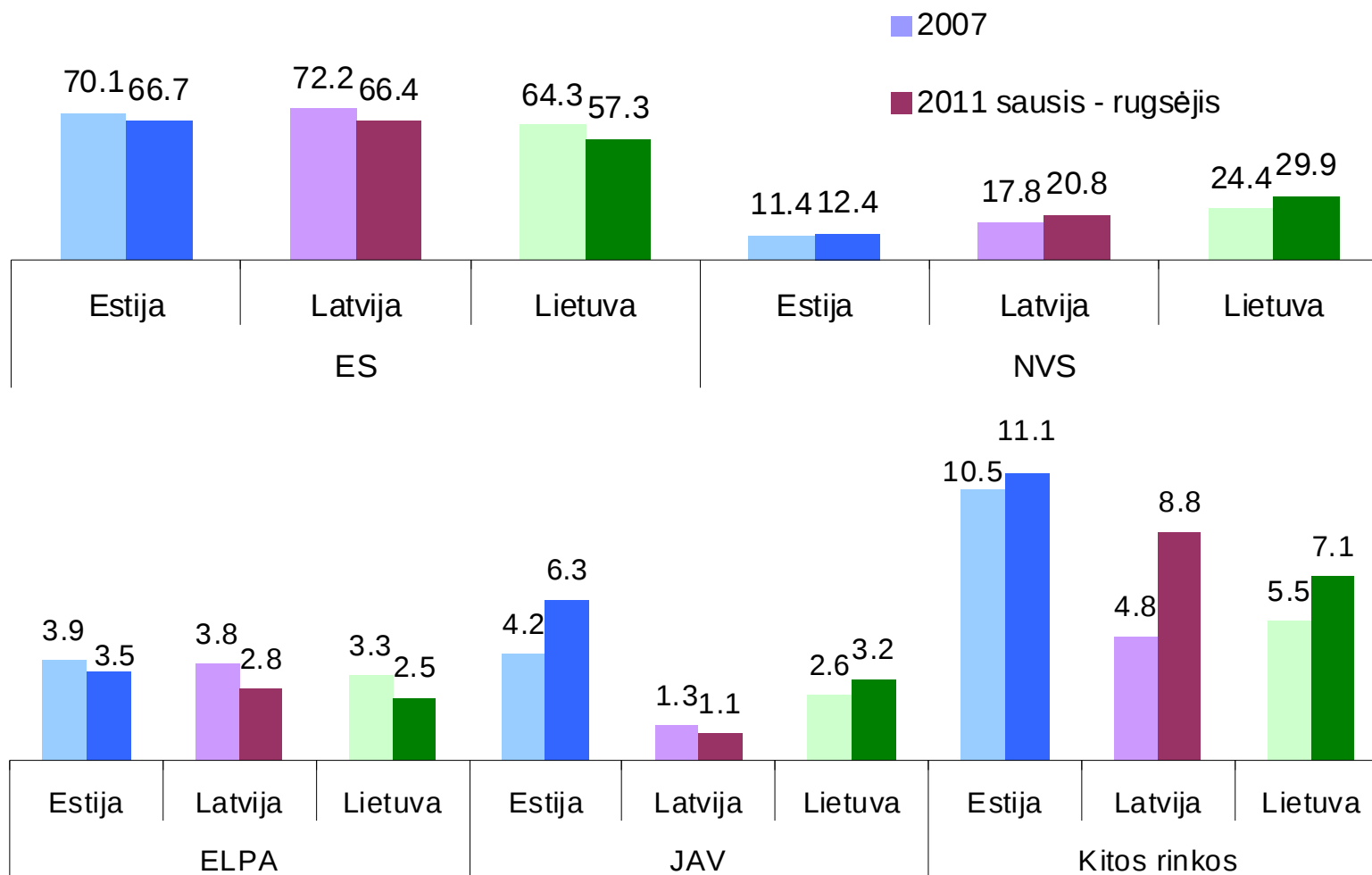
Estijos eksporte pašoko investicinių prekių dalis

Eksporto struktūra pagal makroekonomikos kategorijas, proc.

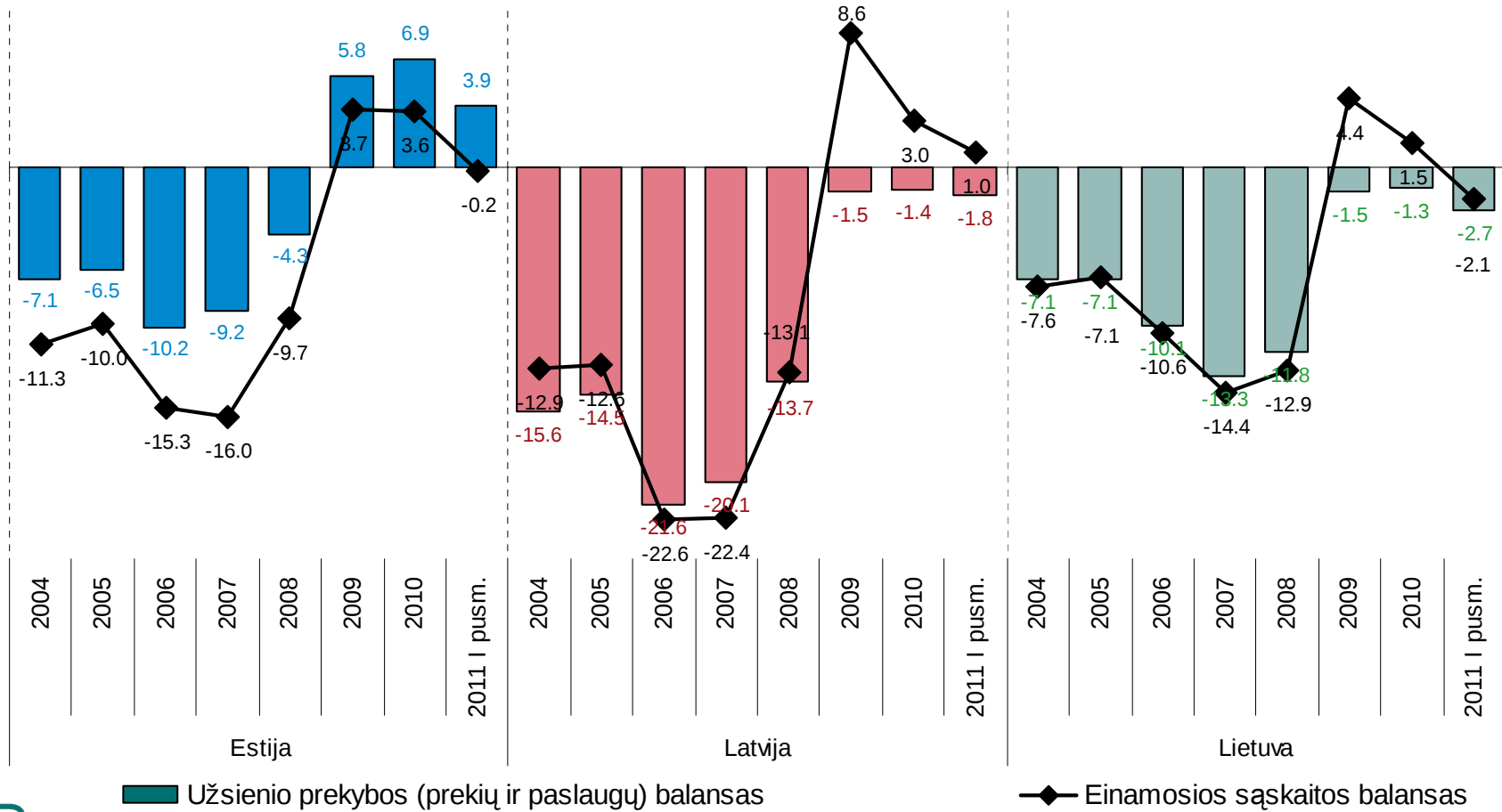
Baltijos šalių eksporto struktūroje ES dalis smunka

Eksportas pagal regionus, proc. nuo viso

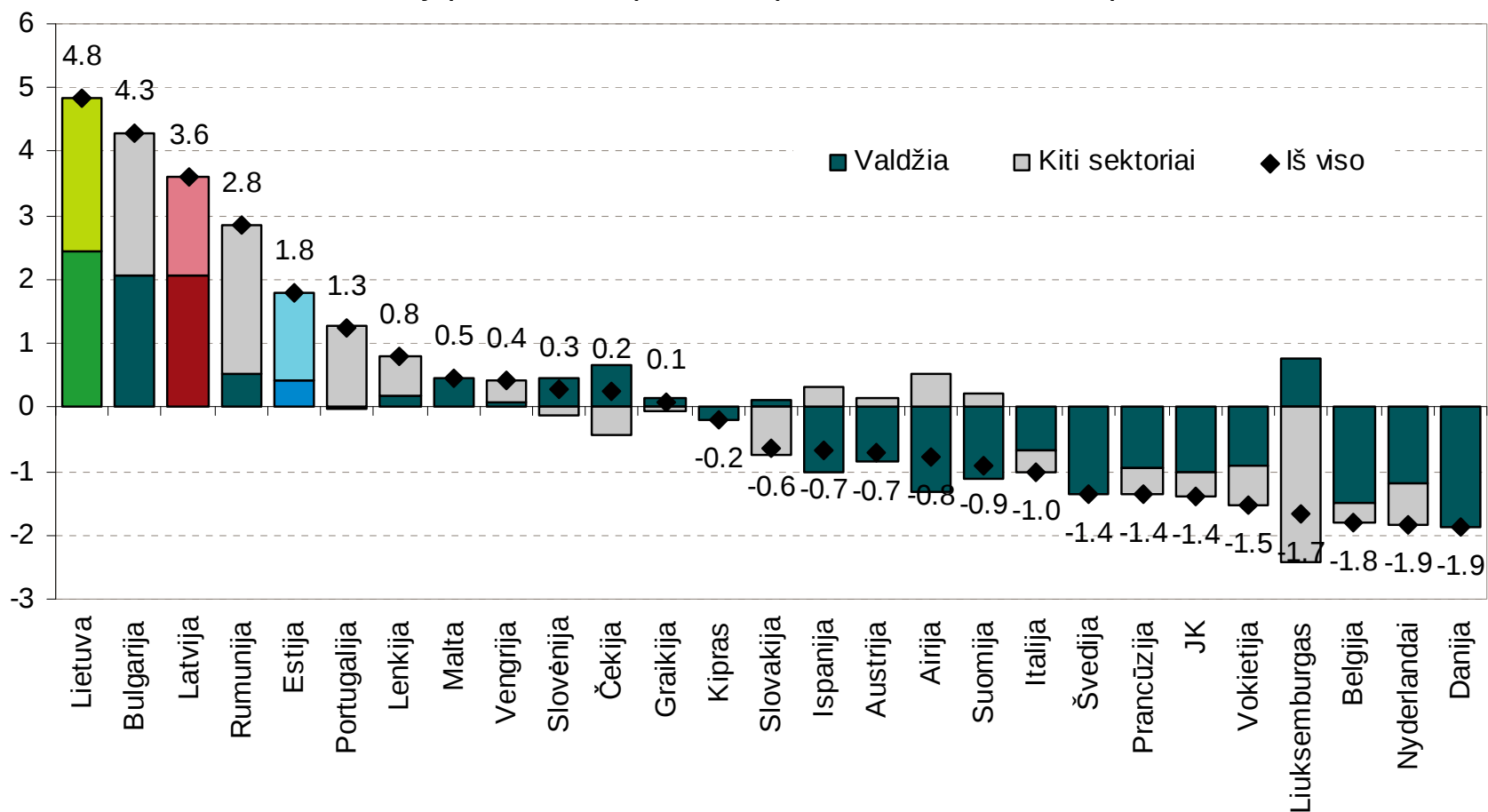
Einamosios sąskaitos beveik subalansuotos

Einamosios sąskaitos ir užsienio prekybos (prekių ir paslaugų) balansai,
dalis BVP, proc.

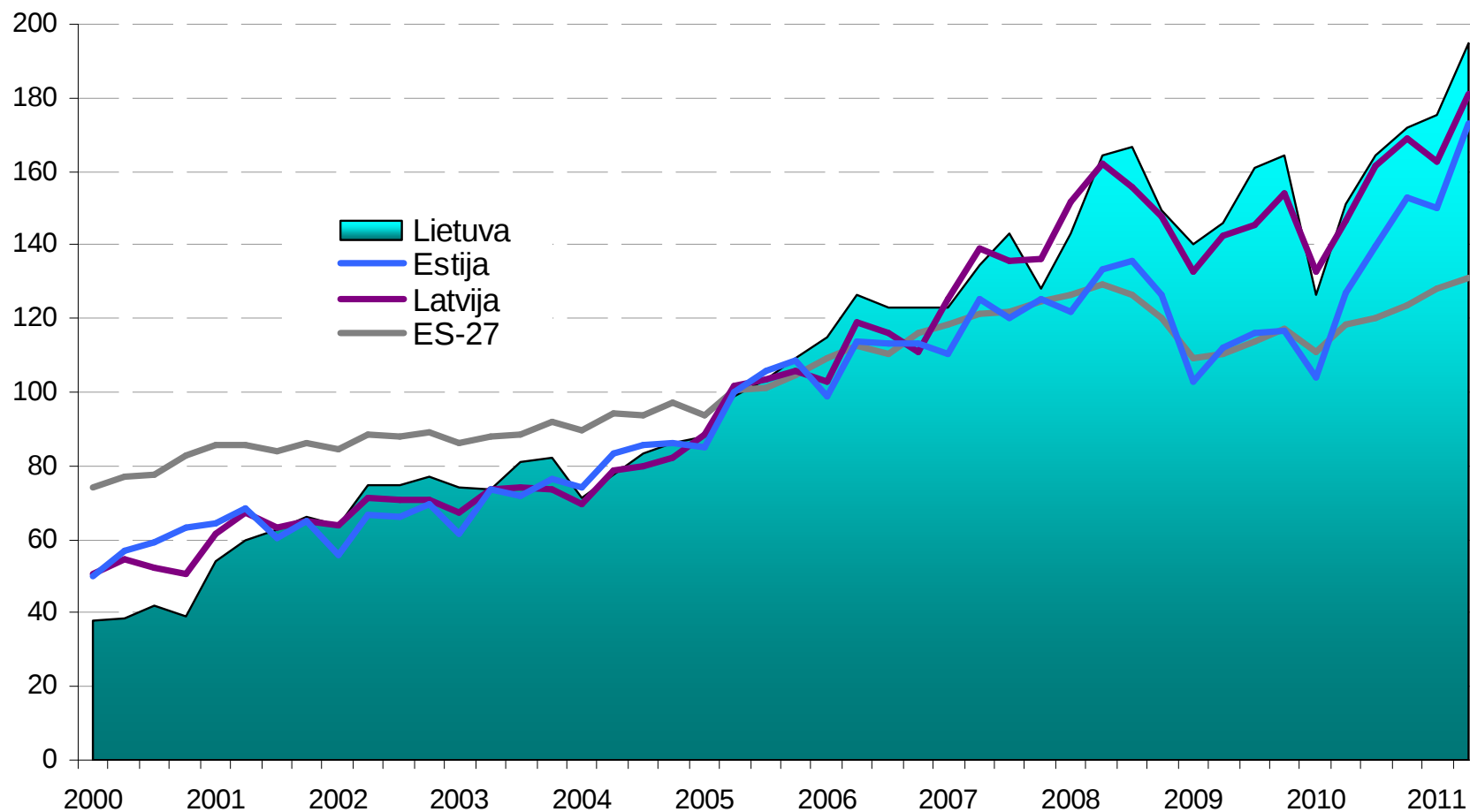
Lietuvoje ir Latvijoje – didelis einamųjų pervedimų indėlis

Einamieji pervedimai (balansas) 2010 m., dalis BVP, proc.

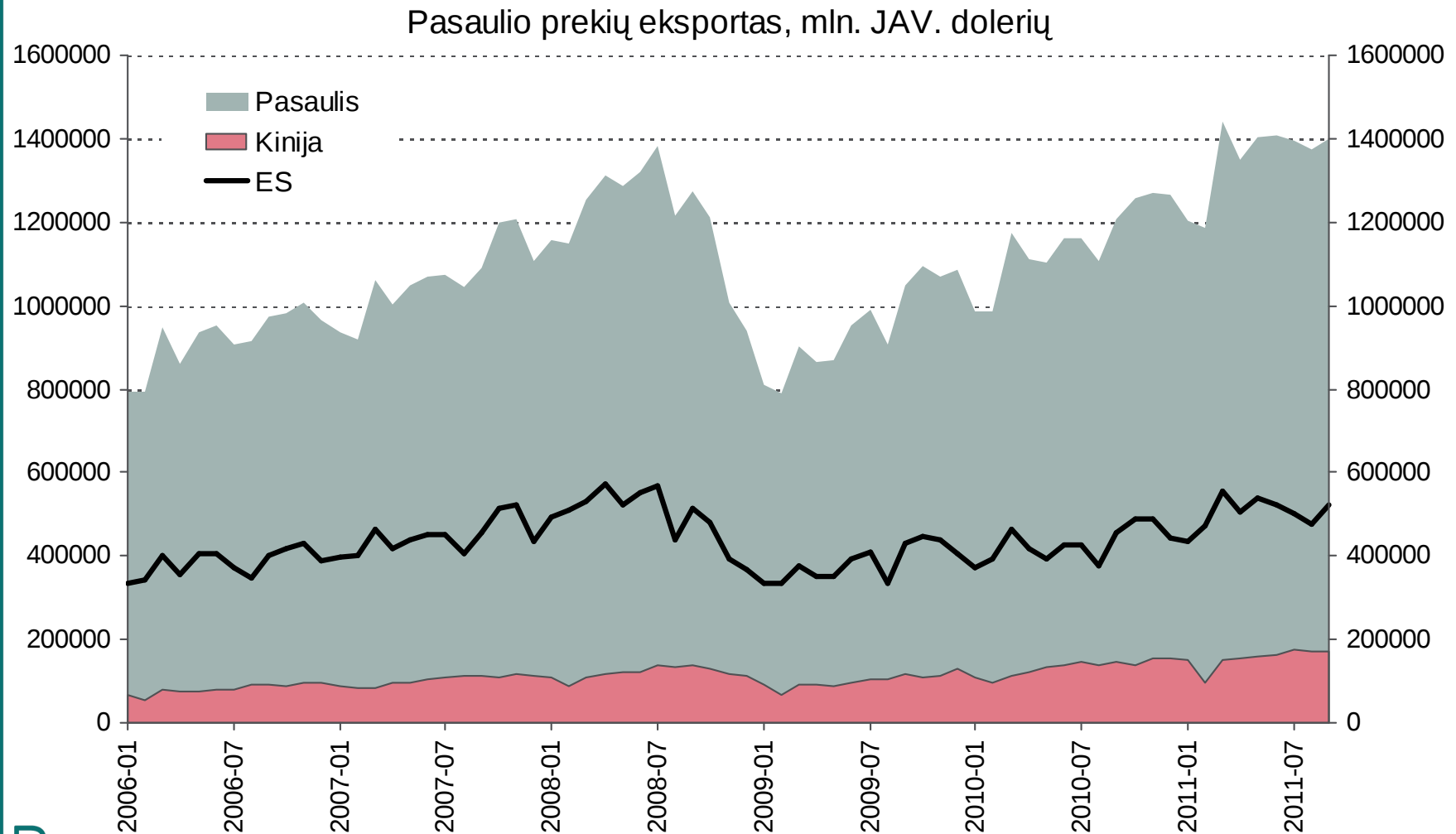

Baltijos šalių eksporto koreliacija su ES rodikliu akivaizdi

Prekių ir paslaugų eksporto apimtys, 2005 = 100

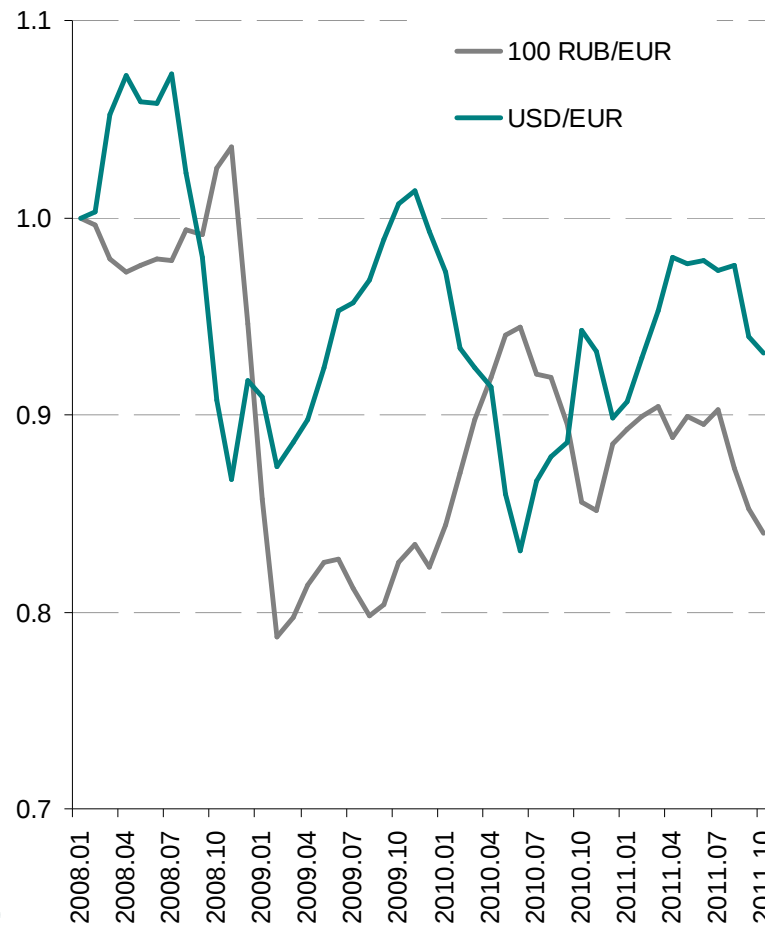

Regis, pasaulio prekybos apimtys nustojo augti

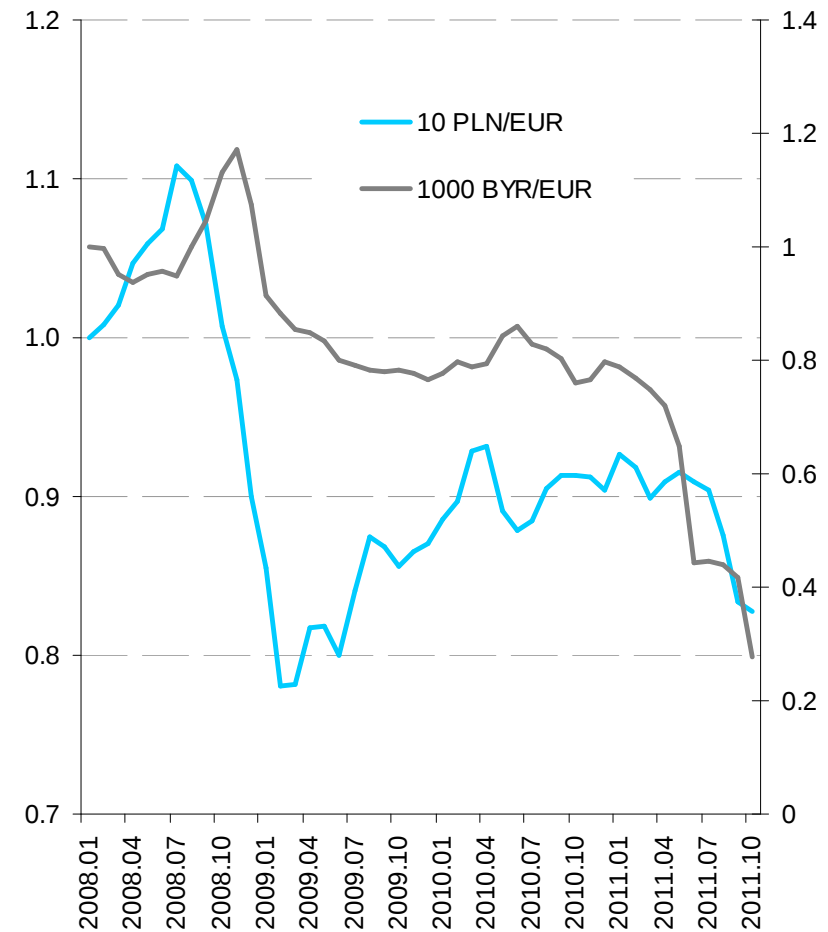

Lietuvos eksportą stabdo ir kaimyninių valstybių valiutų nuvertėjimas

Valiutų kursai, 2008.01=1

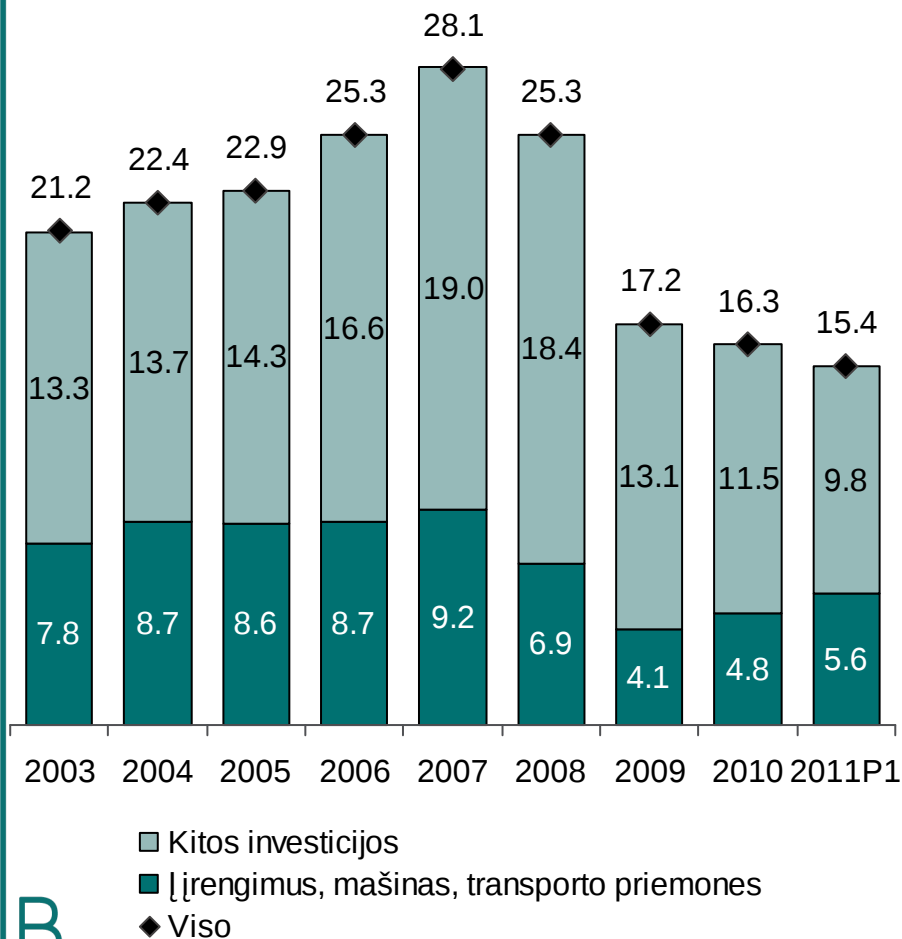

Valiutų kursai, 2008.01=1

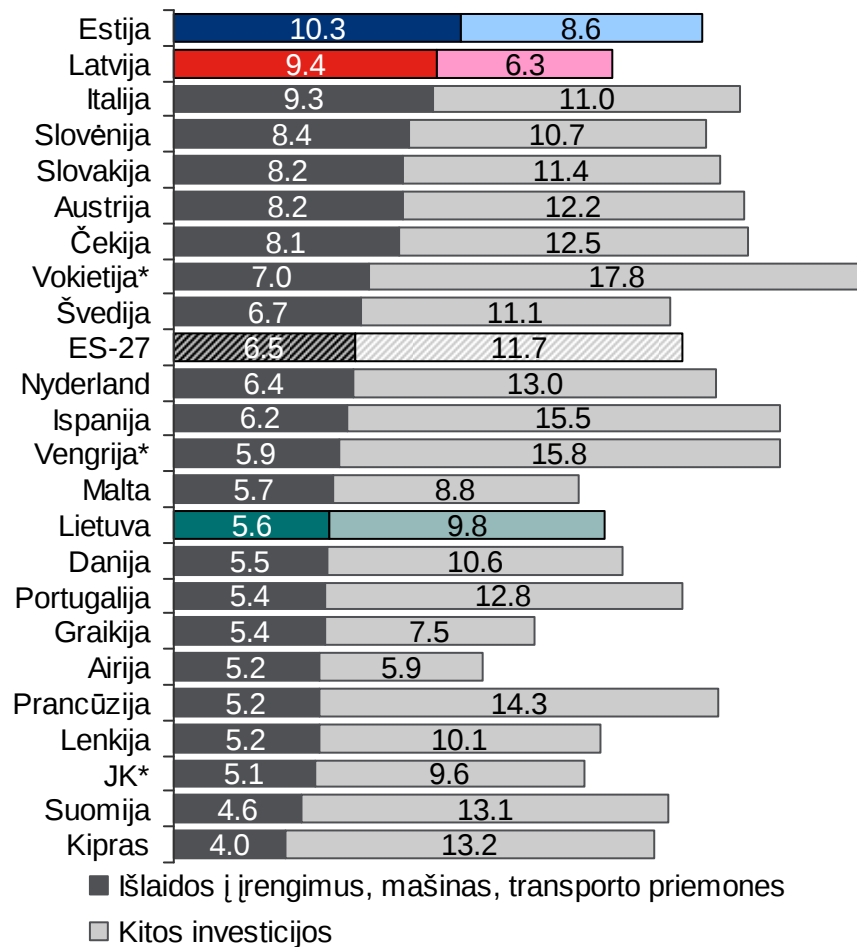

Tačiau Lietuvos verslas vangiai kloja pamatus būsimai ūkio plėtrai

Išlaidos bendrojo pagrindinio kapitalo formavimui, dalis BVP, proc.

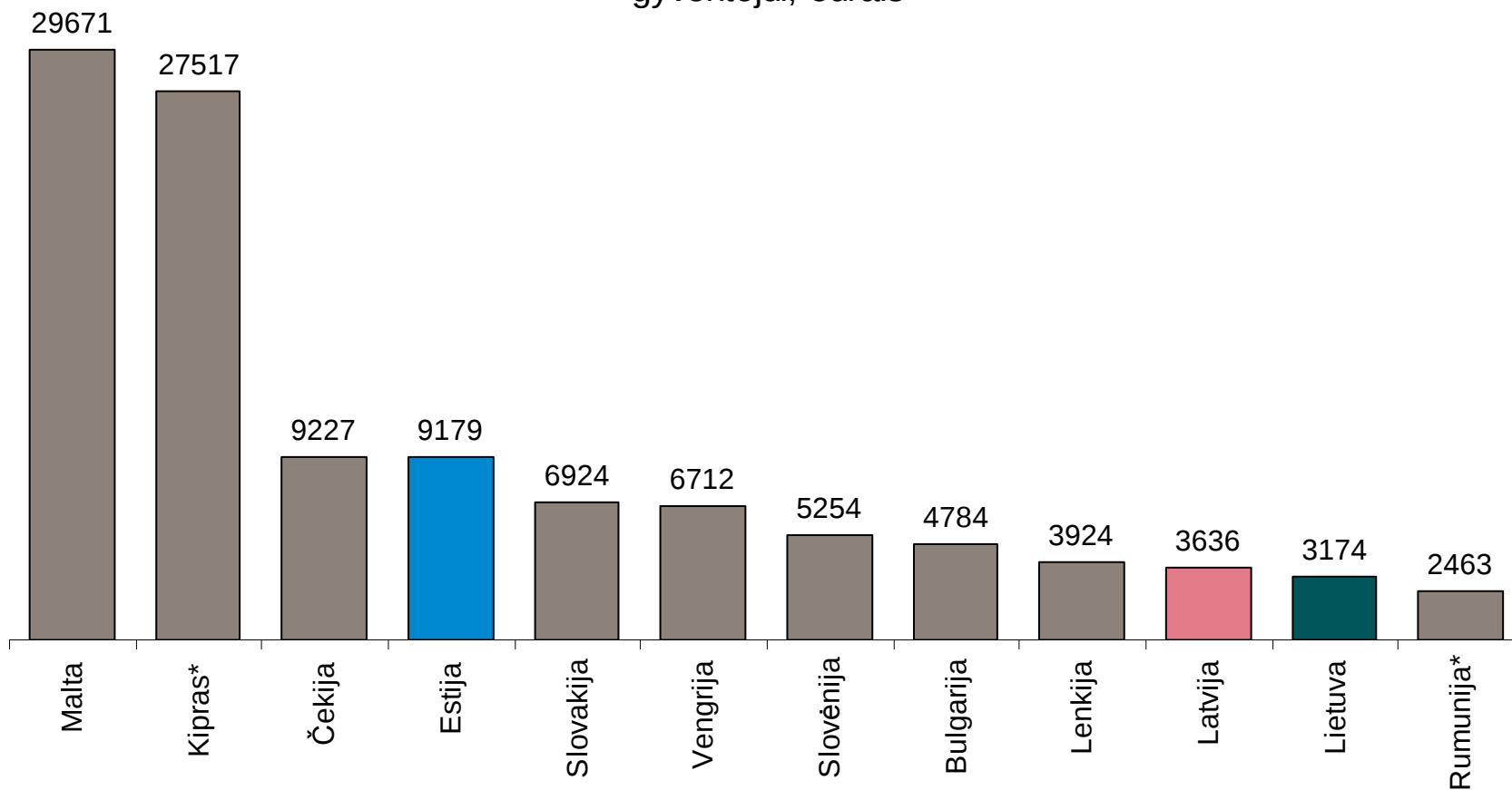

Investicijų į pagrindinio kapitalo formavimą dalis BVP 2011 m. pirmąjį pusmetį, proc.

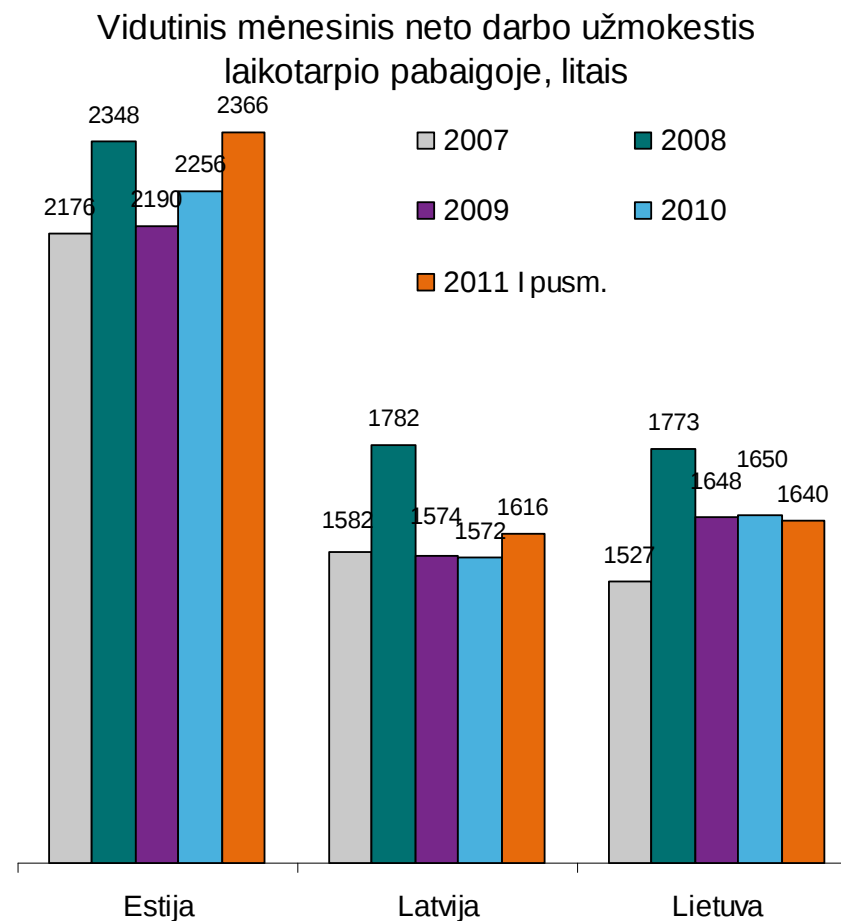
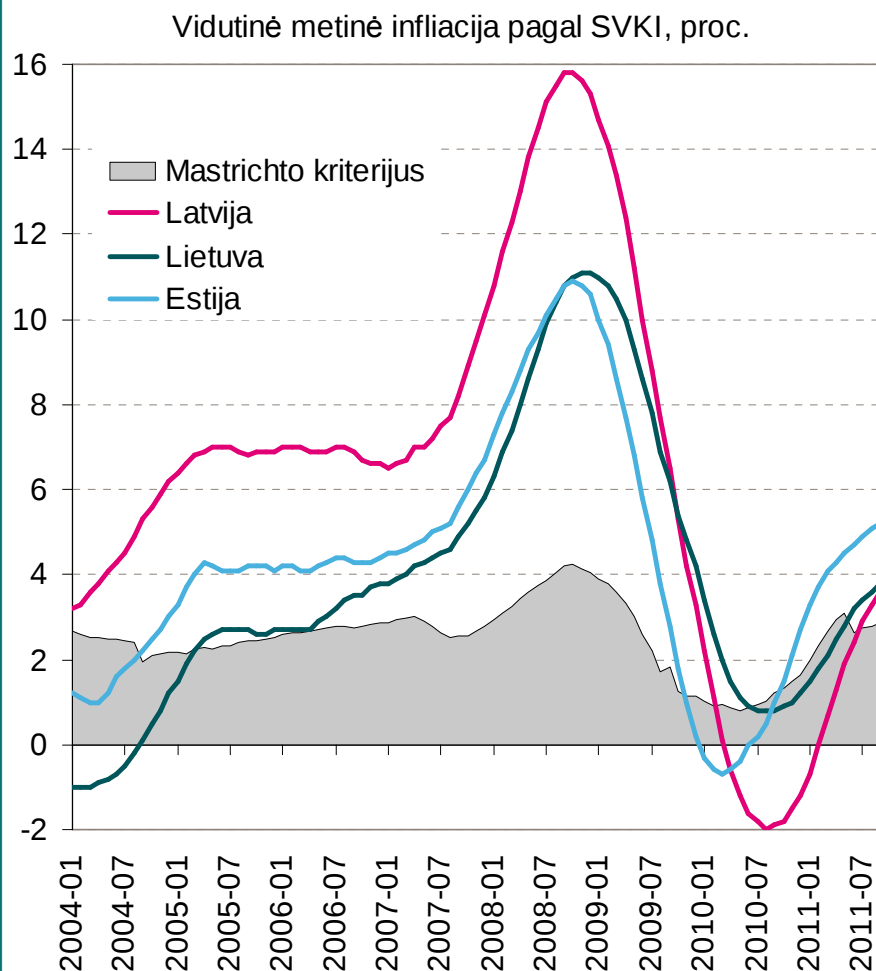

Latvijos ir Lietuvos TUI rodikliai prasti

Tiesioginės užsienio investicijos 2010 m. pabaigoje, tenkančios vienam gyventojui, eurai

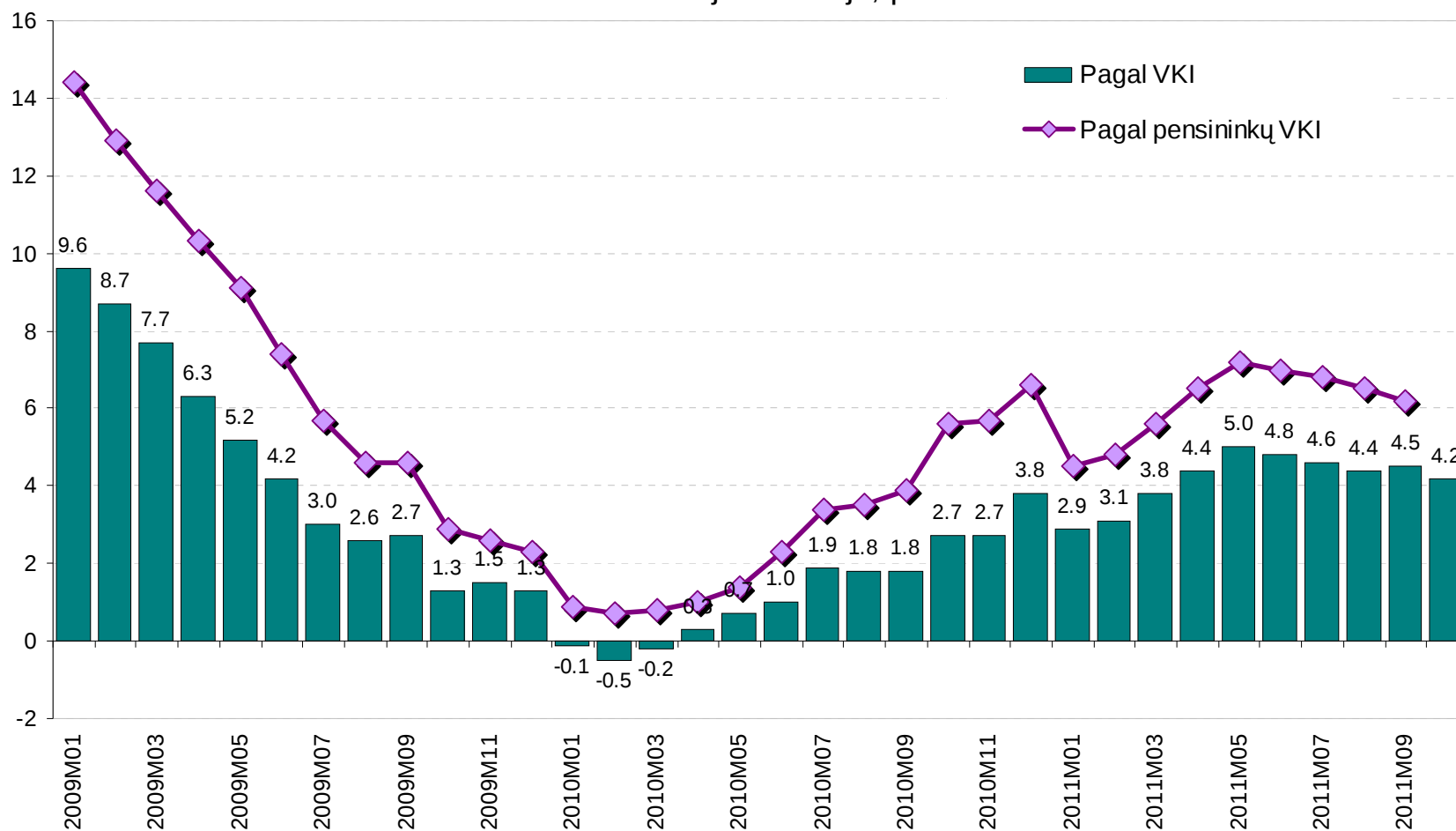

Šiomet atlyginimų augimas atsilieka nuo infliacijos

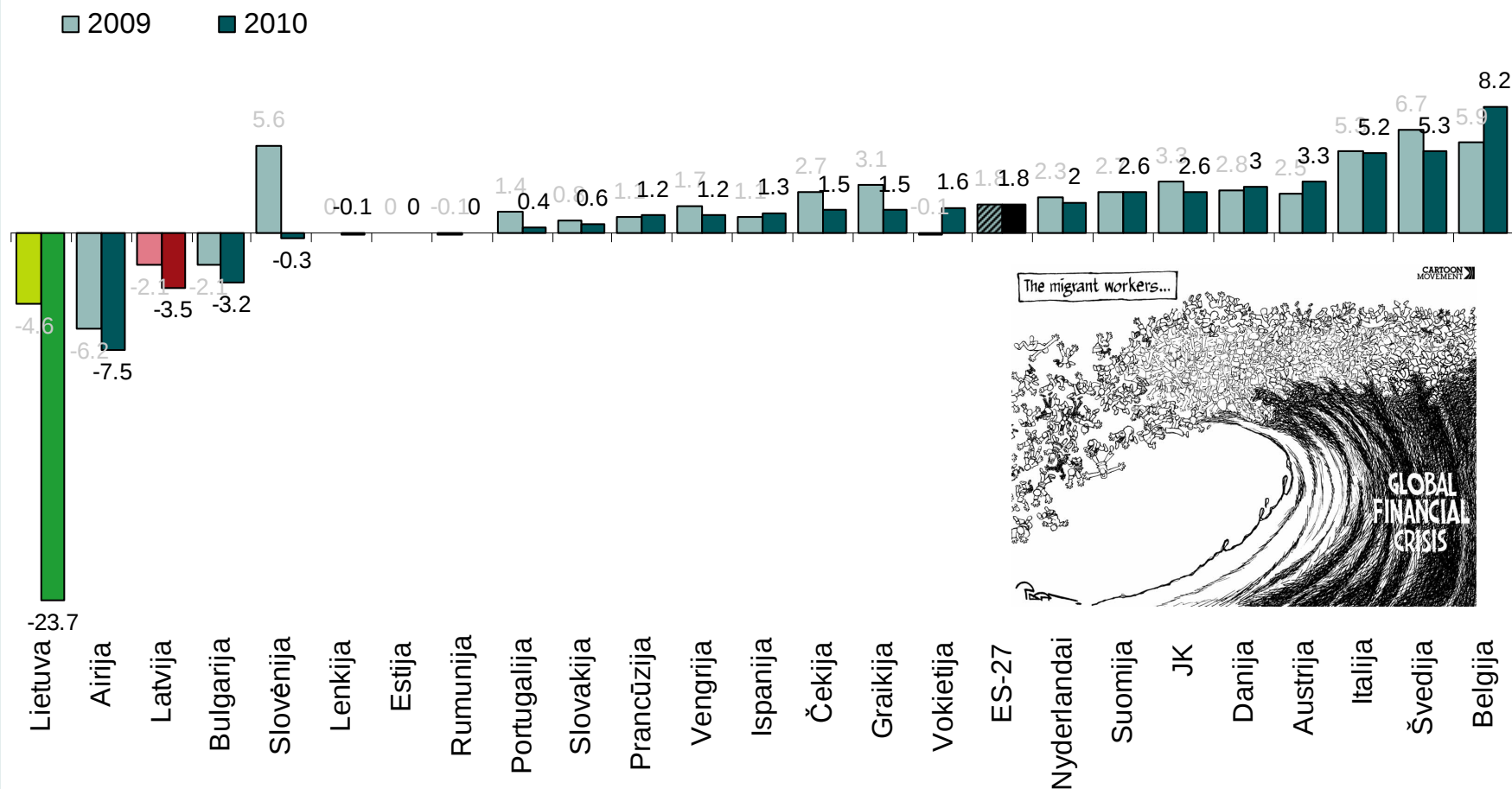
Importuota infliacija įsibėgėjo – tai ypač pajuto nepasiturintys gyventojai

Metinė infliacija Lietuvoje, proc.

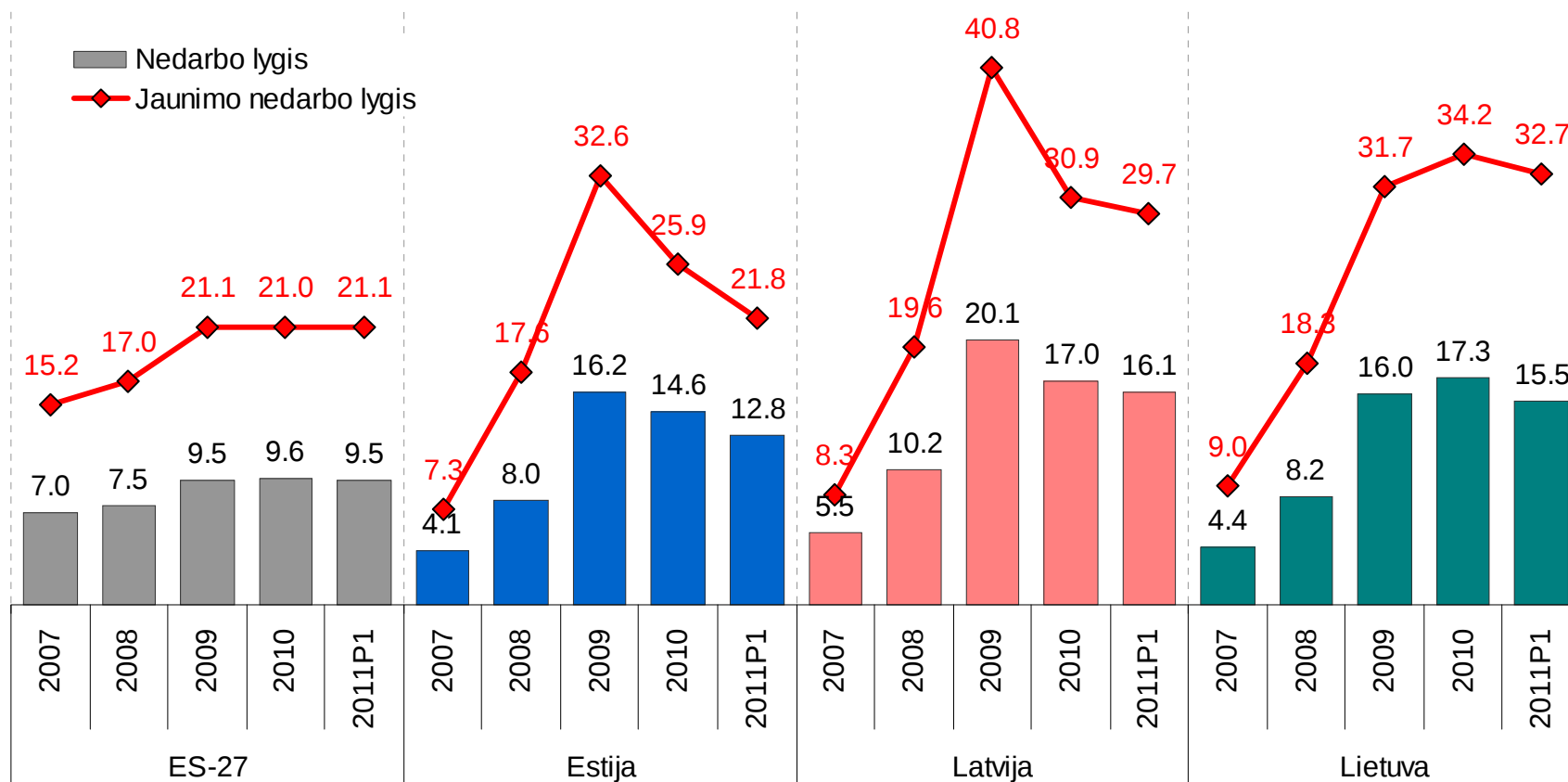
DĒMESIO: Emigrācijas pavoļus

Saļģinis migrācijas saldass*, tenkantis tũkst. gyventojũ

Ilgalaikis nedarbo šleifas – vienas opiausių ekonominio nuosmukio padarinių

Sezoniškai išlygintas nedarbo lygis laikotarpio pabaigoje, proc.

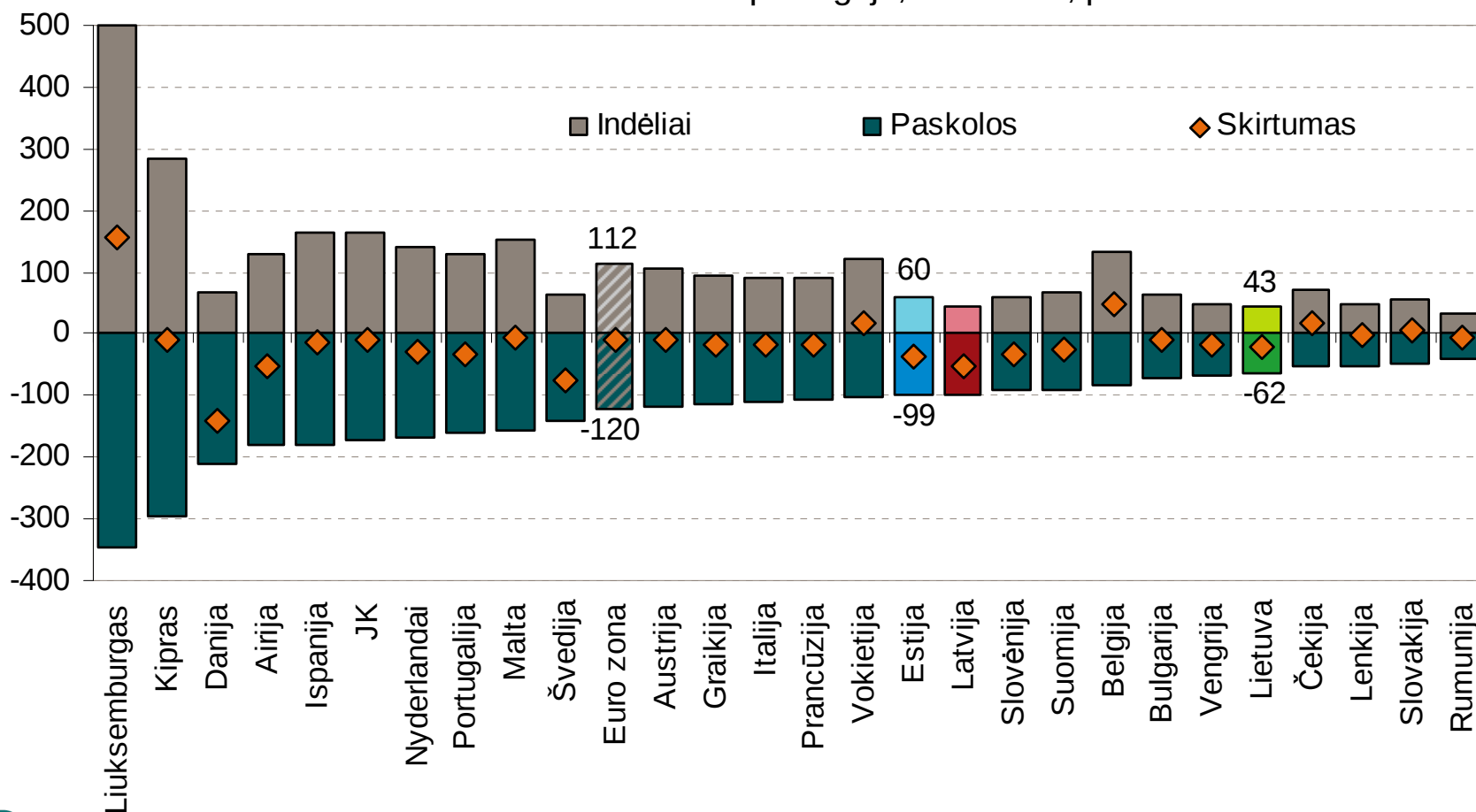

Pernai Lietuvos emigracijos statistiką kilstelėjo privalomos įmokos į PSDF, bet ir 2011 m. rodiklis bus įspūdingas

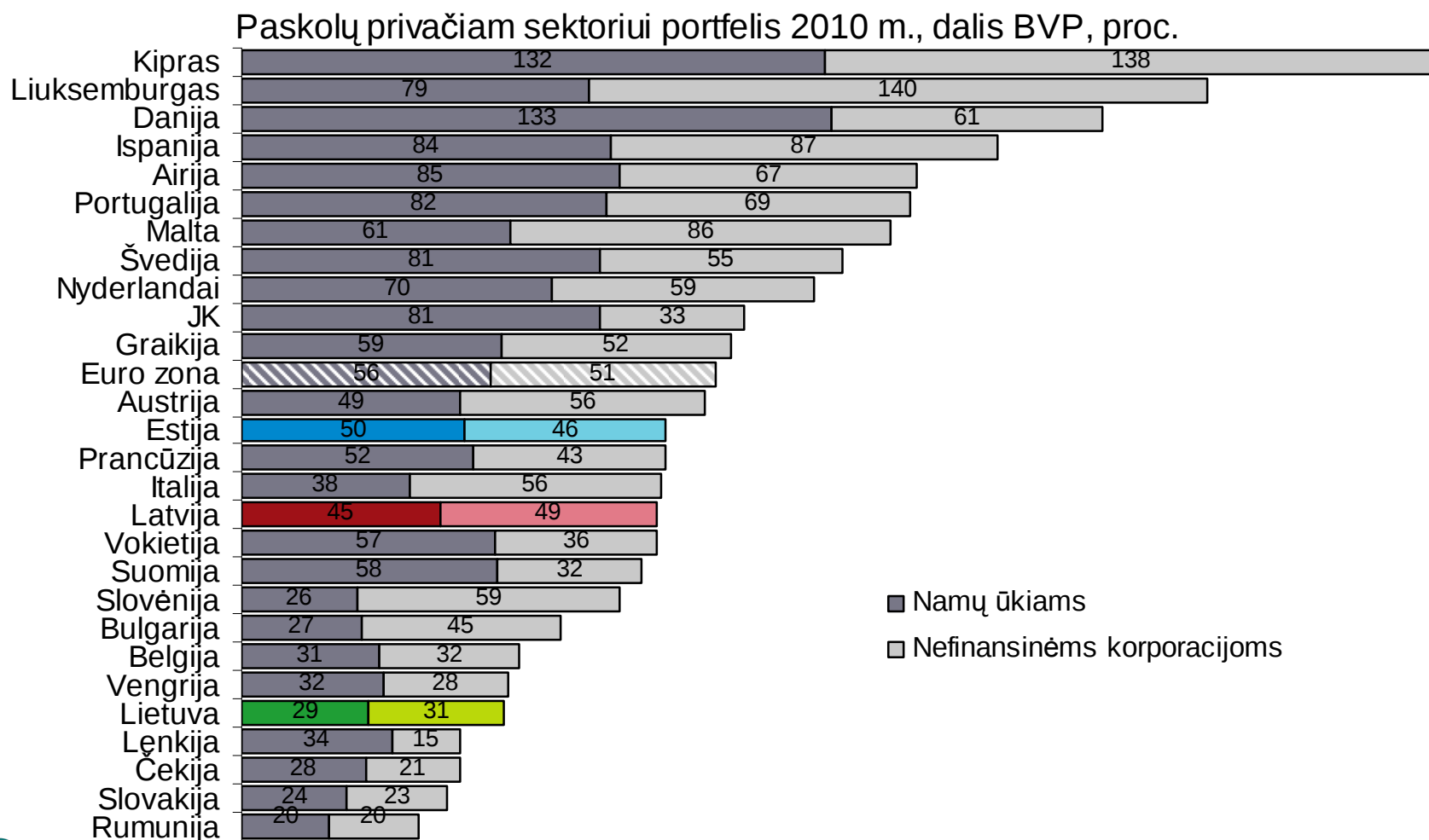

Lietuvoje indėlių ir banko paskolų apimtys menkos

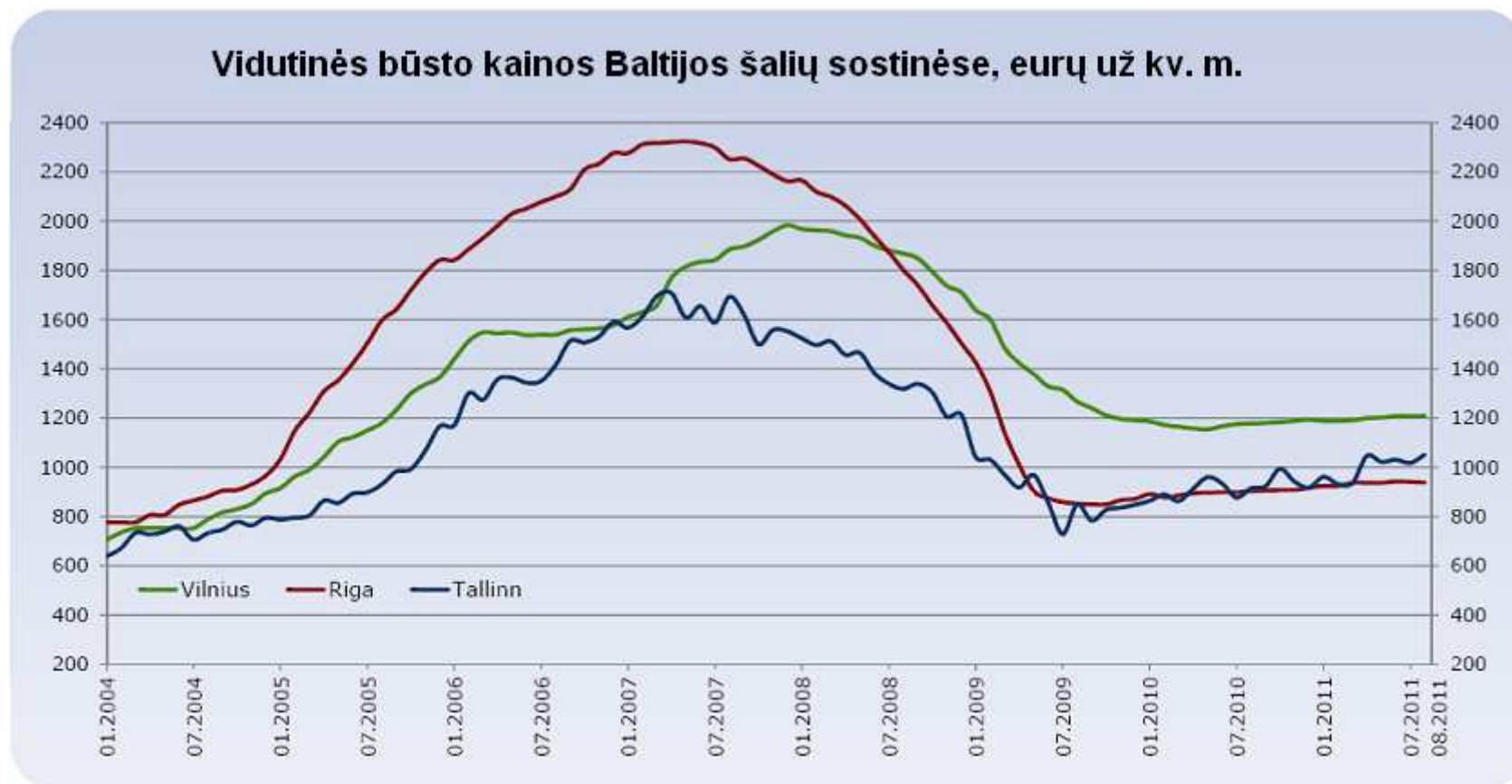
Paskolos ir indėliai 2010 m. pabaigoje, dalis BVP, proc.

...žemas tiek Lietuvos namų ūkių, tiek verslo įsiskolinimo lygis

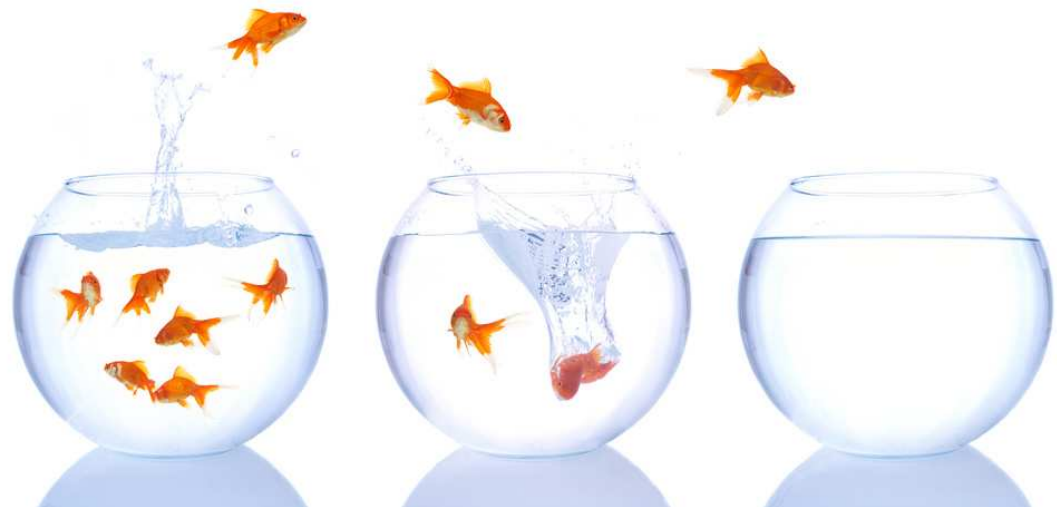

Vilniuje būsto kainos aukštesnės nei Rygoje ar Taline

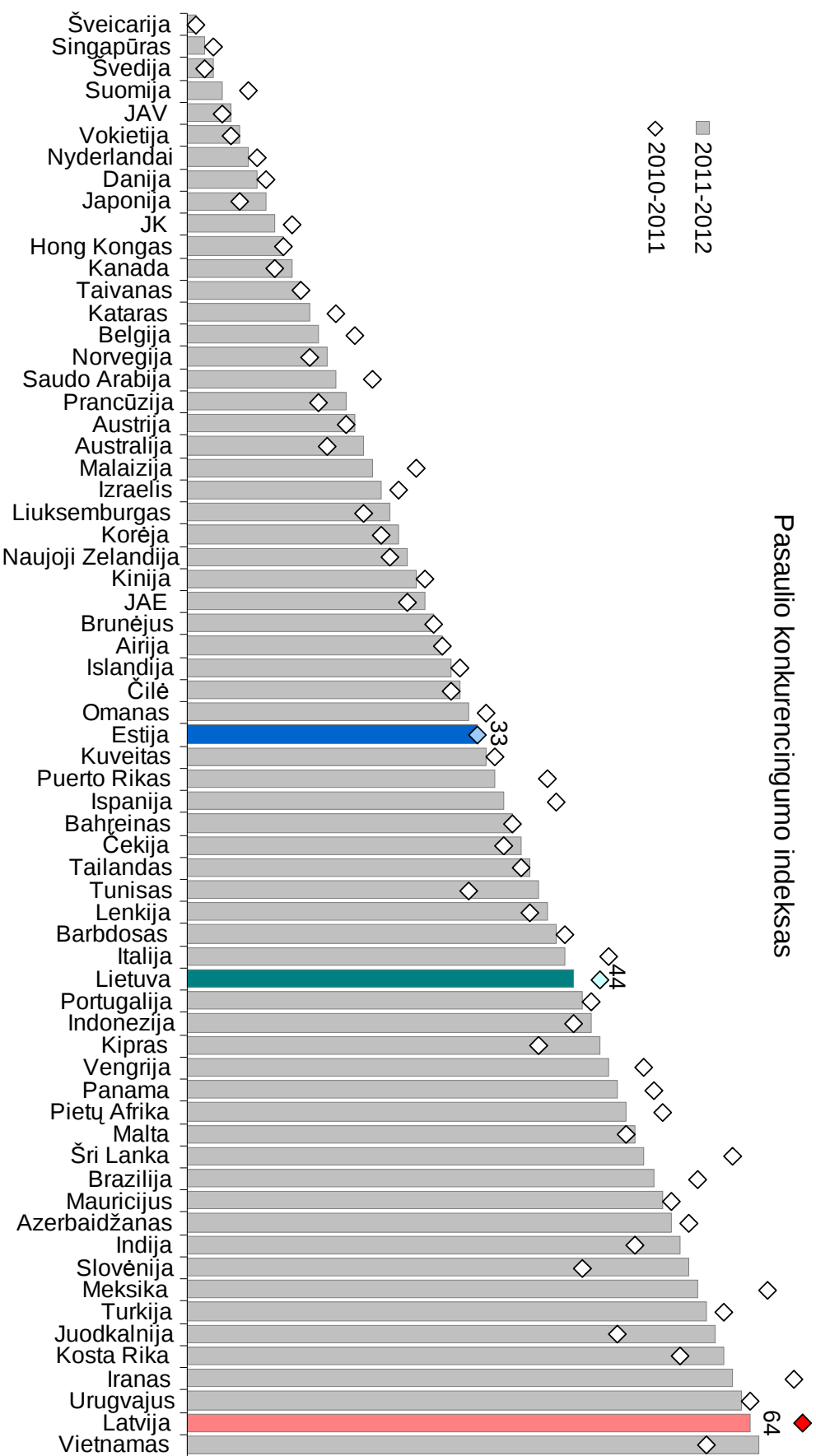

Dēmesys konkurencingumui – būtina prielaida tvariam Baltijos šalių ekonomikos augimui

- Konkurencingumo didinimas ir inovacijos produkcijoje, darbo organizavime, gamybos procese, rinkodaroje – raktas į sėkmę.
- Šiuo metu tiek verslui, tiek valstybei tikslinga vengti pernelyg ambicingų, negreit atsiperkančių projektų.
- Ieškoti naujų rinkų.

Verslo klimatas nepakankamai švelnus

Pastaba: mažesnis indeksas rodo geresnes verslo sąlygas
Šaltinis: Pasaulio ekonomikos forumas, 2011-2012

Pasitempti Lietuvai teks daugelyje konkurencingumo vertinimo pozicijų (1)

	Visuomenės pasitikėjimas politikais	Valstybės lėšų švaistymas	Valstybės biudžeto balansas	Valstybės reguliavimo našta	Mokesčių sudėtingumas ir poveikis	TUI reguliavimo įtaka verslui	Antimonopolinės politikos efektyvumas
Estija	32	39	21	14	18	19	43
Latvija	92	106	127	68	111	101	72
Lietuva	110	104	123	111	124	113	99
Lenkija	76	76	128	124	107	102	49
Slovakija	132	111	130	115	49	18	66
Slovėnija	96	110	98	94	129	126	52
Čekija	134	117	89	120	57	29	47

Pasitempti Lietuvai teks daugelyje konkurencingumo vertinimo pozicijų (2)

	Darbuotojų samdymo ir atleidimo praktika	Protų nutekėjimas	Galimybės gauti paskolą	Rizikos kapitalo pasiekiamumas	Klasterių ekonominės plėtra	Oro transporto infrastruktūros kokybė	Vieta pagal visus kriterijus
Estija	28	56	58	31	84	77	 33
Latvija	52	89	81	55	94	54	 64
Lietuva	117	117	114	101	114	109	 44
Lenkija	114	96	71	79	106	111	 41
Slovakija	116	111	55	68	62	128	 69
Slovėnija	141	58	107	84	69	69	 57
Čekija	119	79	60	85	47	23	 38

AČIŲ UŽ DĖMESĮ!

DNB banko analitikų apžvalgas galite rasti:

www.dnb.lt/apzvalgos